TUKUMA NOVADA DOME

Reģistrācijas Nr.90000050975
Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads, LV-3101,
tālrunis 63122707, mobilais tālrunis 26603299, 29288876
www.tukums.lv e-pasts: pasts@tukums.lv

L Ē M U M S
Tukumā

2021.gada 3.februārī prot.Nr.3, 9.§.

Par saistošo noteikumu „Par Tukuma novada pašvaldības 2021.gada budžetu" apstiprināšanu

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 21.panta pirmās daļas 2.punktu, 46.pantu un likuma „Par pašvaldību budžetiem" 16. un 17.pantu:

1. apstiprināt saistošos noteikumus Nr.5 „Par Tukuma novada pašvaldības 2021.gada budžetu (pievienoti),

2. saistošos noteikumus Nr.5 „Par Tukuma novada pašvaldības 2021.gada budžetu" triju dienu laikā pēc to parakstīšanas nosūtīt zināšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai elektroniskā veidā parakstītu ar drošu elektronisko parakstu, kas satur laika zīmogu,

3. noteikt, ka saistošie noteikumi Nr.5 „Par Tukuma novada pašvaldības 2021.gada budžetu" stājas spēkā nākamajā dienā pēc to parakstīšanas,

4. saistošos noteikumus Nr.5 „Par Tukuma novada pašvaldības 2021.gada budžetu":
4.1. publicēt pašvaldības tīmekļa vietnē www.tukums.lv;
4.2. izvietot pieejamā vietā Domes ēkā un pagastu pārvaldēs.

Domes priekšsēdētājs N.Rečs

TUKUMA NOVADA DOME

Reģistrācijas Nr.90000050975
Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads, LV-3101,
tālrunis 63122707, mobilais tālrunis 26603299, 29288876
www.tukums.lv e-pasts: pasts@tukums.lv

APSTPRINĀTI
ar Tukuma novada Domes 03.02.2021.
lēmumu (prot.Nr.3, 9.§.)

SAISTOŠIE NOTEIKUMI
Tukumā

2021. gada 3.februārī **Nr.5**
(prot.Nr.3, 9.§)

Par Tukuma novada pašvaldības 2021. gada budžetu

Izdoti saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 46.pantu, likuma "Par pašvaldību budžetiem" 16. un 17.pantu, likumu "Par valsts budžetu 2021. gadam", Tukuma novada Domes 2020.gada 26.augusta noteikumiem Nr.33 "Par Tukuma novada pašvaldības budžeta izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtību", Tukuma novada Domes 2020. gada 30.septembra noteikumiem Nr. 41 "Par iepirkumu organizēšanas kārtību"

1. Saistošie noteikumi nosaka Tukuma novada pašvaldības 2021. gada pamatbudžeta ieņēmumu, izdevumu, saistību apmēru saimnieciskajā gadā un turpmākajos gados, kā arī budžeta izpildītāju pienākumus un atbildību.

2. Apstiprināt Tukuma novada pašvaldības pamatbudžetu 2021. gadam šādā apmērā (1.pielikums):
2.1. kārtējā gada ieņēmumi - **38 373 434 *euro***;
2.2. kārtējā gada izdevumi - **40 281 213 *euro***;
2.3. naudas līdzekļu atlikums uz gada sākumu – **4 498 260 *euro***.

3. Apstiprināt Tukuma novada pašvaldības Ziedojumu un dāvinājumu budžetu 2021. gadam šādā apmērā (2.pielikums):
3.1. kārtējā gada ieņēmumi – **1440 *euro*;**
3.1. kārtējā gada izdevumi - **156 606 *euro***;
3.2. naudas līdzekļu atlikums uz gada sākumu – **154 626 *euro***.

4. Apstiprināt Tukuma novada pašvaldības saistību apmēru saimnieciskajā gadā un turpmākajos gados (aizņēmumus, galvojumus) 2021. gadam šādā apmērā – **2 882 730 *euro*** (3.pielikums).

5. Apstiprināt Tukuma novada pašvaldības līdzekļu apjomu neparedzētiem izdevumiem **100 000 *euro.***

6. Budžeta izpildītāji ir atbildīgi par to, lai piešķirto līdzekļu ietvaros nodrošinātu efektīvu un racionālu pašvaldības budžeta līdzekļu izlietojumu un, lai izdevumi pēc naudas plūsmas nepārsniedz attiecīgajam mērķim tāmē plānotos pašvaldības budžeta izdevumus atbilstoši ekonomiskajām un funkcionālajām kategorijām. Ja budžeta līdzekļus nepieciešams grozīt no viena budžeta izdevuma koda uz citu kodu piešķirtā finansējuma ietvaros - pašvaldības iestādes vadītājs/direktors, struktūrvienības vadītājs iesniedz iesniegumu/pieprasījumu Tukuma novada Domei (turpmāk – Dome) ar detalizētu paskaidrojumu par nepieciešamajiem grozījumiem un budžeta faktisko izpildi uz konkrēto periodu. Pamatotu vajadzību gadījumā pieprasījumu par budžeta izmaiņām kā lēmuma projektu virza izskatīšanai Domes Finanšu komitejā.

8. Tukuma novada pašvaldības valsts budžeta transferti - **9 703 567 *euro*** (4.pielikums).

9. Dome lemj par grozījumiem Tukuma novada pašvaldības 2021. gada budžeta ieņēmumu, izdevumu un finansēšanas apmērā.

10. Domes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks ir tiesīgs no pašvaldības budžetā plānotajiem līdzekļiem izdevumiem neparedzētiem gadījumiem ar rīkojumu piešķirt finanšu līdzekļus neparedzētiem gadījumiem līdz **1500 *euro***, nepārsniedzot rezervēto līdzekļu apjomu.

11. Tukuma novada pašvaldība 2021. gadā nodrošina pašvaldības aizņēmumu pamatsummas atmaksu un kredītu procentu samaksu, saskaņā ar noslēgtajiem aizņēmumu līgumiem un budžetā šim mērķim plānotajiem līdzekļiem.

12. No Tukuma novada pašvaldības pagastu teritorijā esošo nekustamo īpašumu atsavināšanas ieņēmumiem 25% novirza tai pagastu pārvaldei, kuras teritorijā nekustamais īpašums ir atsavināts.

13. Atbilstīgi Domes 2009.gada 23.decembra noteikumiem Nr.23 „Par valsts budžeta autoceļu fonda finanšu līdzekļu izlietošanas kārtību ielu un ceļu uzturēšanai Tukuma novadā" (prot.Nr.12, 8.§), noteikt, ka 2021. gadā autoceļu fonda ieņēmumi plānoti pašvaldības pamatbudžetā un tiek izlietoti pēc šo noteikumu sadalījuma.

14. Pamatojoties uz Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumu, un lai nodrošinātu efektīvu un saimnieciski pamatotu pašvaldības budžeta līdzekļa izlietojumu, pirms līguma slēgšanas saskaņā ar Domes 2020. gada 30.septembra noteikumiem Nr. 41 "Par iepirkuma organizēšanas kārtību " VII. nodaļu ir nepieciešams veikt tirgus izpēti:

14.1. precēm un pakalpojumiem, kuru līgumcena bez pievienotā vērtības nodokļa ir vienāda vai lielāka par 5 000 *euro*;

14.2. būvdarbiem kuru līgumcena bez pievienotā vērtības nodokļa ir vienāda vai lielāka par 10 000 *euro*.

15. Tukuma novada pašvaldības budžeta finansēto līgumdarbu samaksai avansa maksājums nedrīkst pārsniegt 20% no līguma summas. Izņēmumu gadījumus saskaņot ar Domes priekšsēdētāju.

16. Izglītības, kultūras un sporta komiteja, Sociālo un veselības jautājumu komiteja un Teritoriālās attīstības un uzņēmējdarbības atbalsta komiteja veic pārraudzību par līdzekļu izlietošanu komitejas pārraudzības un atbildības jomā, kā arī gatavo priekšlikumus par izmaiņām pasākumu plānā.

17. Finanšu komiteja veic pārraudzību par visu budžeta līdzekļu izlietošanu, gatavo priekšlikumus par izmaiņām budžetā un par citu Domes komiteju iesniegumiem (atzinumiem), apstiprina līdzekļu izlietošanas kārtību, izmaiņas pasākumu plānos. Domes Administratīvā pārvalde un Finanšu pārvalde vienu reizi mēnesī uz kārtējo Finanšu komiteju sagatavo informāciju deputātiem par iepriekšējā mēnesī noslēgtajiem līgumiem un veiktajiem maksājumiem no Domes norēķinu kontiem.

18. Noteikt, ka 2021.gadā Tukuma novada pašvaldības iestādēs jaunas amatu vietas netiek veidotas. Izmaiņas iestāžu amatu sarakstos tiek apstiprinātas, pamatojoties uz iestāžu vadītāju pamatotiem iesniegumiem Domei.

19. Ņemt vērā pašreizējo pašvaldības ekonomisko situāciju, ko negatīvi ietekmējusi Covid-19 vīrusinfekcijas izplatība valstī, Domes priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieku, komiteju priekšsēdētāju, deputātu, pašvaldības izpilddirektora atlīdzību 2021.gadā nosaka, nepārsniedzot 2020.gadā noteikto atlīdzības apmēru.

20. No pašvaldības budžeta plānotie ieņēmumi un izdevumi starp pašvaldības budžeta iestādēm tiek uzskaitīti kā naudas līdzekļu kustība starp Domes iestādēm, izmantojot iestādes budžeta ieņēmumu un izdevumu plāna samazinājuma/palielinājuma finanšu instrumentu.

21. Finanšu komitejas vai Domes sēžu starplaikos neatliekamās izmaiņas valdības funkciju klasifikācijas kodos un budžeta izdevumu ekonomiskās klasifikācijas kodos nosaka Domes priekšsēdētājs ar rīkojumu un izmaiņas apstiprina kārtējā Domes sēdē.

22. Saistošie noteikumi par pašvaldības budžeta apstiprināšanu un budžeta grozījumiem stājas spēkā nākamajā dienā pēc to parakstīšanas, ja tajos nav noteikts cits spēkā stāšanās laiks, tiem jābūt brīvi pieejamiem pašvaldības domes ēkā un pagasta pārvaldēs, un tie publicējami pašvaldības mājaslapā internetā www.tukums.lv

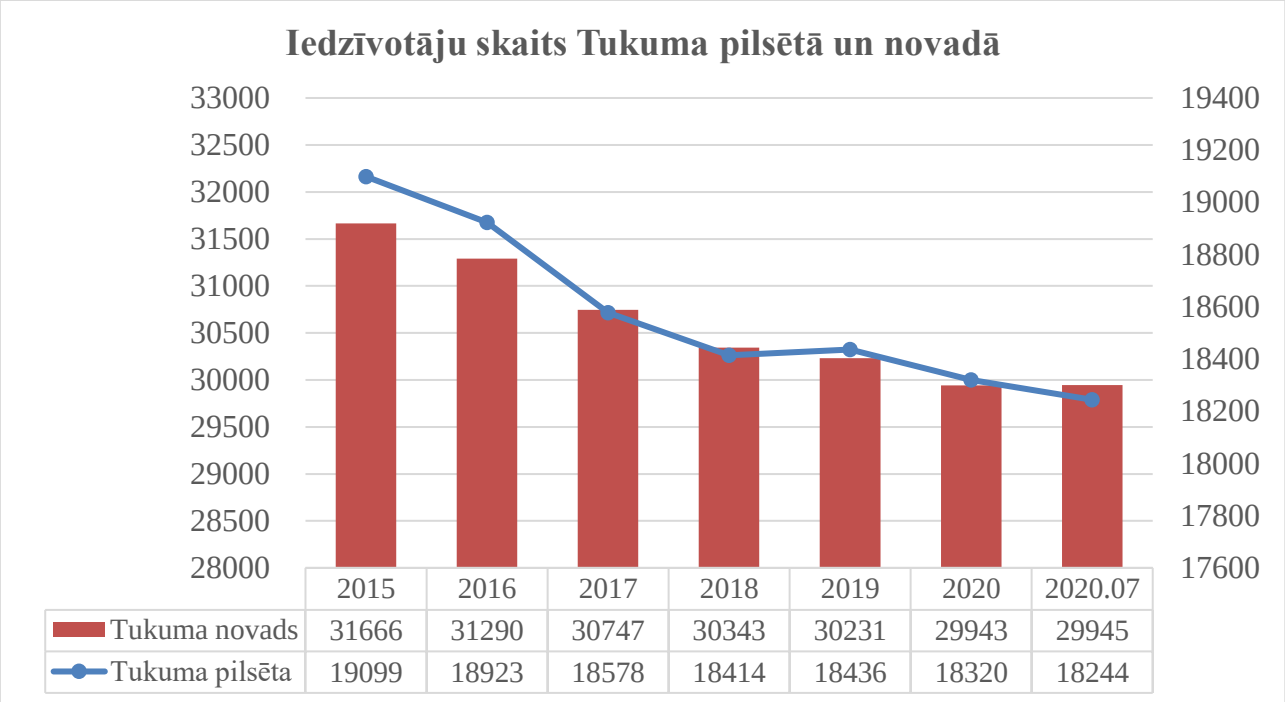
Domes priekšsēdētājs N.Rečs

Novada ekonomiskā un sociālā situācija, pašvaldības uzdevumi saimnieciskajā gadā un trijos turpmākajos

Tukuma novada pašvaldība ir vienota administratīvi teritoriāla vienība, kas sastāv no Tukuma pilsētas, Degoles pagasta, Džūkstes pagasta, Irlavas pagasta, Jaunsātu pagasta, Lestenes pagasta, Pūres pagasta, Sēmes pagasta, Slampes pagasta, Tumes pagasta un Zentenes pagasta. Tukuma novada administratīvais centrs – Tukuma pilsēta.

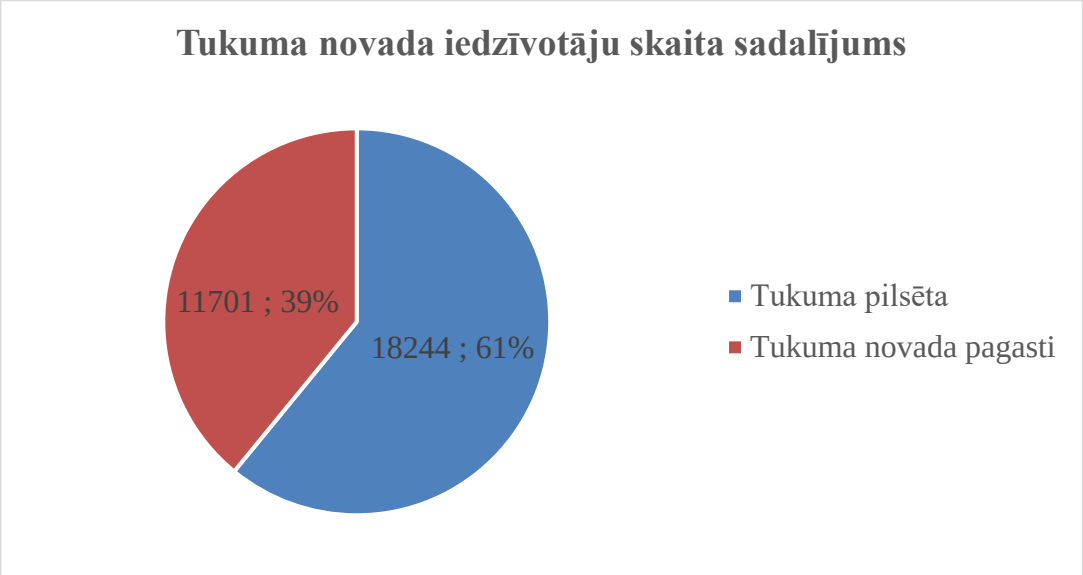
Iedzīvotāji

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – PMLP) datiem 2020. gada 1. jūlijā Tukuma novadā ir reģistrēti 29 945 iedzīvotāji (sk. 1.att.), kas ir 1.44 % no kopējā iedzīvotāju skaita Latvijā. Tukuma pilsētā reģistrēti 18 244 iedzīvotāji, kas ir 61,2 % no kopējā iedzīvotāju skaita
novadā. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Tukuma novadā tāpat kā valstī pēdējos gados ir negatīvas – iedzīvotāju skaits kopš 2015. gada ir samazinājies par 5,43% (1721 iedzīvotājs). Pilsētā arī novērojams iedzīvotāju skaita samazinājums šajā periodā, taču tas ir mazāks – 4,48% (855 iedzīvotāji). Valstī apskatītajā periodā iezīmējas līdzīga situācija – iedzīvotāju skaits kopš 2015. gada 1. janvāra ir samazinājies par 84 075 jeb 3,89 %.

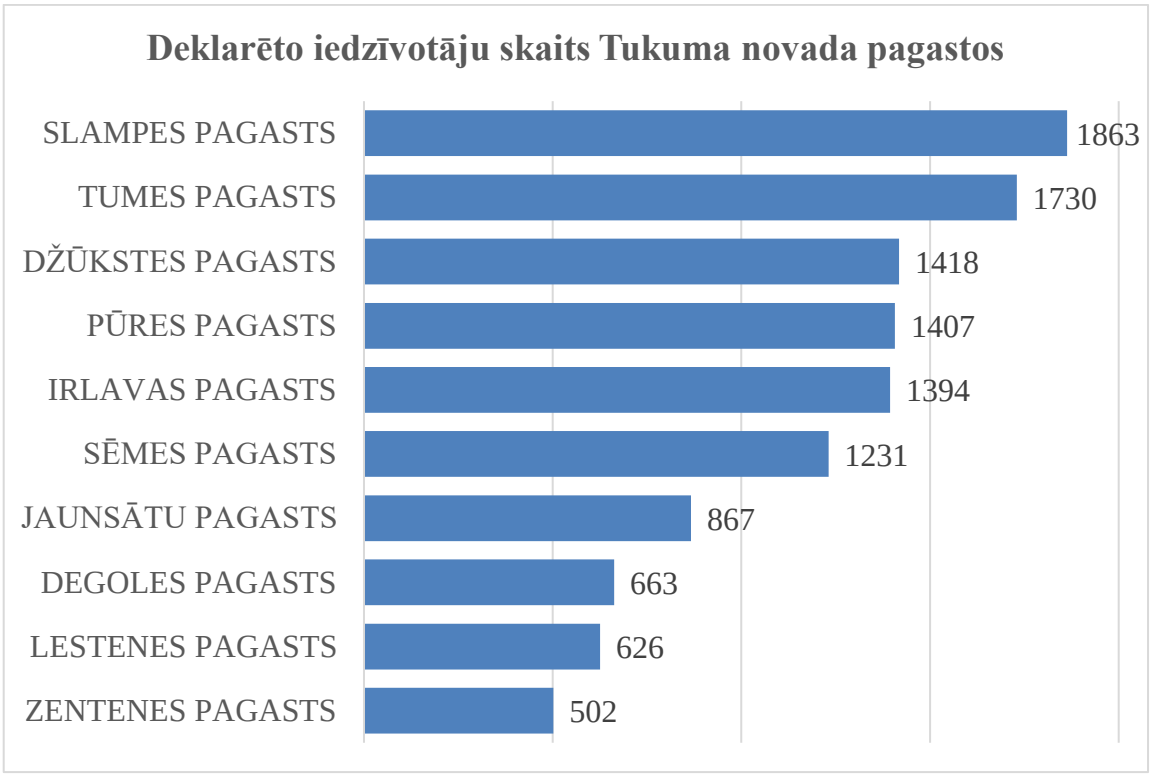
1. attēls. Iedzīvotāju skaits Tukuma novadā un pilsētā no 2015. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 1. jūlijam (PMLP).

Iedzīvotāju skaits pilsētā un pagastos dalās attiecīgi 61% un 39% (skat. 2. att.) un kopš 2015. gada tas ir mainījies nebūtiski (60%; 40%), tāpēc var secināt, ka novada iedzīvotāju sadalījumā pēc deklarētās dzīvesvietas nenotiek straujas, būtiskas izmaiņas.

2. attēls. Tukuma novada iedzīvotāju skaita sadalījums pēc deklarētās dzīvesvietas 2020. gada 1. jūlijā (PMLP).

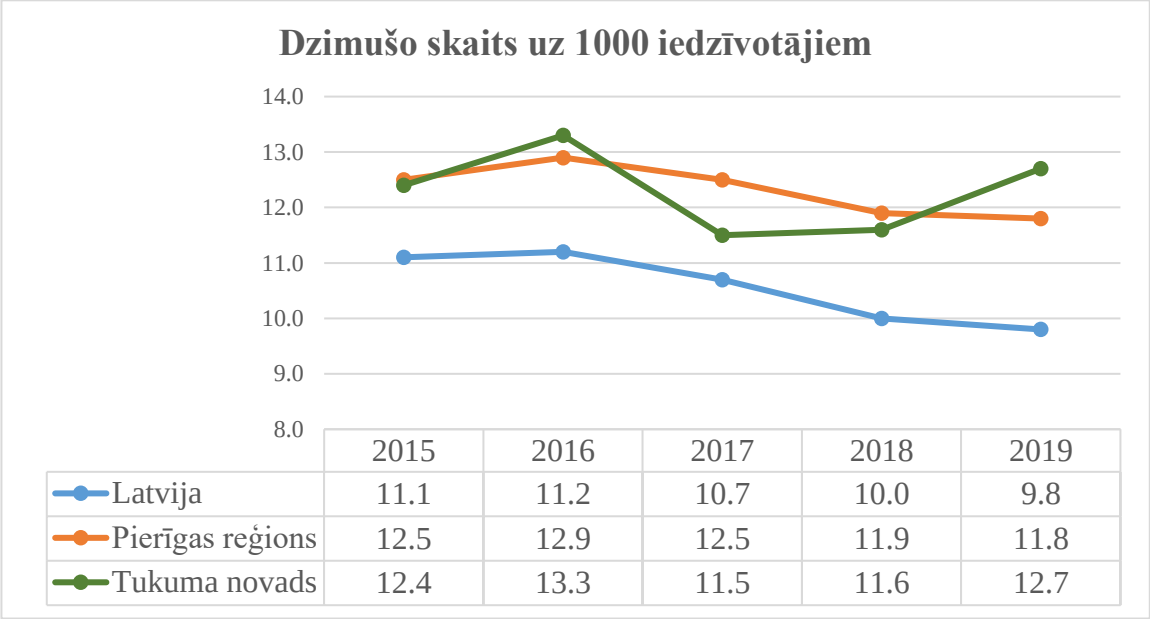
Lielākais pagasts pēc iedzīvotāju skaita ir Slampes pagasts (1863) bet mazākais ir Zentenes pagasts (502) (skat. 3. att.), kas norāda uz būtiskām atšķirībām pagastu apdzīvotībā.

3. attēls. Tukuma novada pagastu iedzīvotāju skaits sadalījumā pēc deklarētās dzīvesvietas 2020. gada 1. jūlijā (PMLP).

2020.gadā Tukuma novadā reģistrēti 278 jaundzimušie, kas ir par 25 mazāk (-8,2%) nekā iepriekšējā gadā. Tukuma novada dzimtsarakstu nodaļā reģistrēti 454 mirušie (par 69 mazāk nekā 2019. gadā) un 135 laulības (par 21 mazāk nekā 2019. gadā). Dzimtsarakstu nodaļā reģistrēto mirušo sieviešu vidējais vecums bija 78,3 gadi, bet vīriešiem – 68,8 gadi.

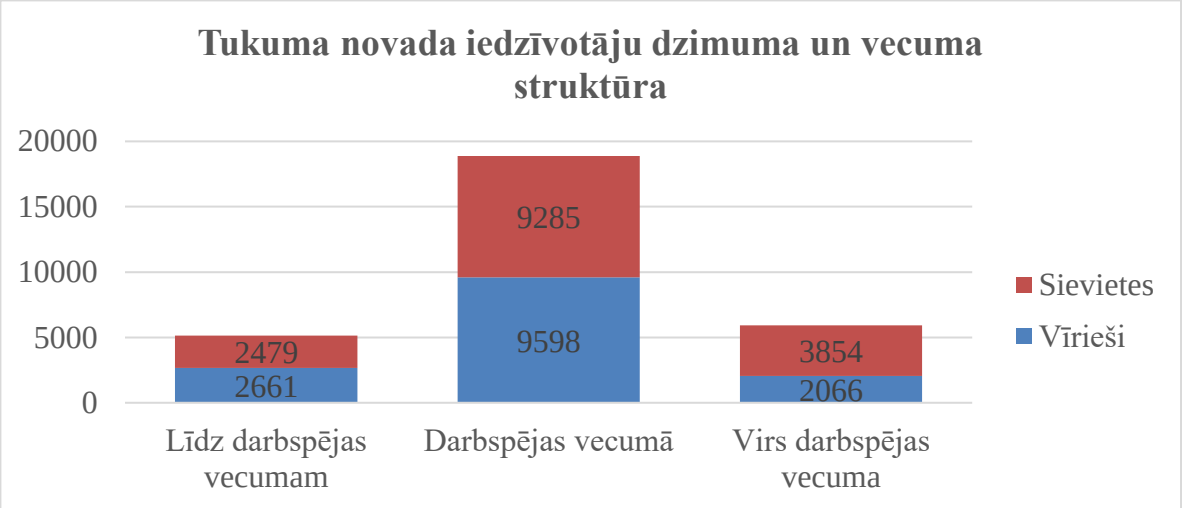
Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) datiem, Tukuma novadā ir salīdzinoši augsti dzimstības rādītāji attiecībā pret iedzīvotāju skaitu – 2019. gadā dzimušo skaits uz 1000 iedzīvotājiem ir 12,7, kas ir augstāks kā Pierīgā (11,8) un ievērojami augstāks kā vidēji Latvijā (9,8) (skat. 4. att.).

	2015	2016	2017	2018	2019
Latvija	11.1	11.2	10.7	10.0	9.8
Pierīgas reģions	12.5	12.9	12.5	11.9	11.8
Tukuma novads	12.4	13.3	11.5	11.6	12.7

4. attēls. Dzimstības vispārīgais koeficients (uz 1000 iedzīvotāju) no 2015. līdz 2019. gadam (CSP).

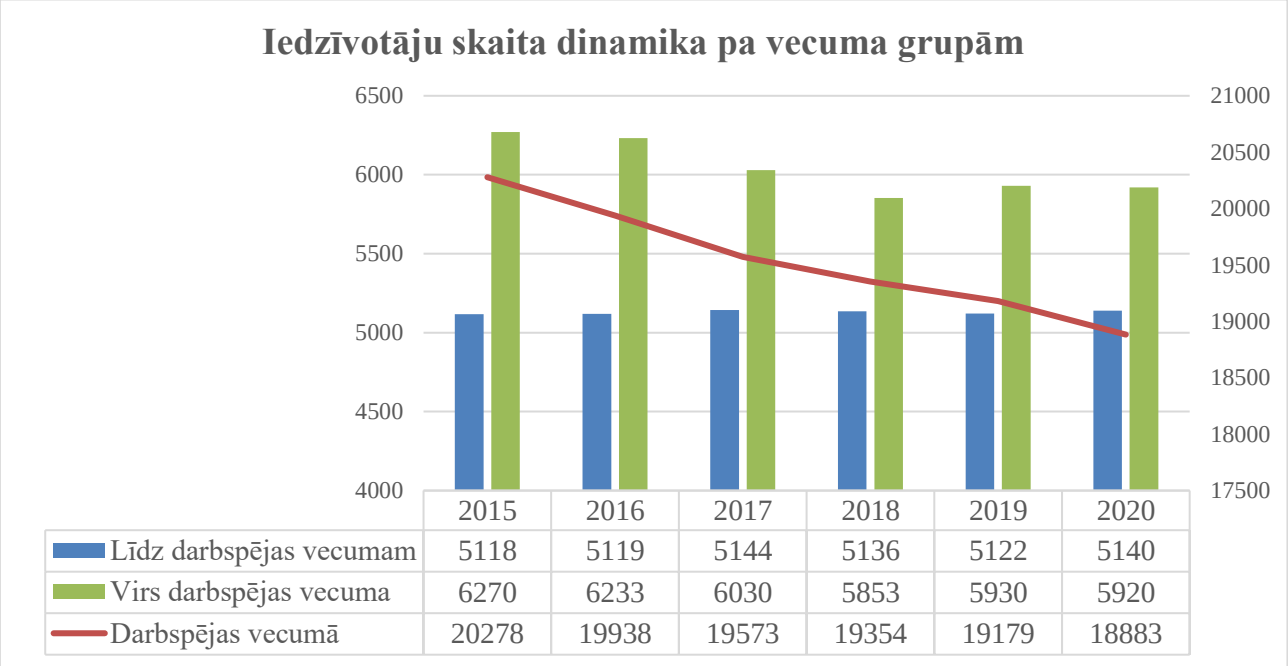
Kā liecina PMLP dati par iedzīvotāju dzimuma un vecuma struktūru (skat. 5. att.), visvairāk Tukuma novadā iedzīvotāju ir darbspējas vecumā (18 883 iedzīvotāji jeb 63,1%). Pēc darbspējas vecuma ir 5920 iedzīvotāji (19,8%), kas ir par 780 iedzīvotāju jeb 15,2 % vairāk kā līdz darbspējas vecumam (5140 iedzīvotāji jeb 17,2% no visiem iedzīvotājiem). Līdz ar to arī Tukuma novadā, tāpat kā valstī kopumā, ir aktuāla sabiedrības novecošanās, tomēr novadā iezīmējas pozitīvāka tendence – ir par 1,9% lielāks iedzīvotāju īpatsvars līdz darbspējas vecumam un par 1,6% mazāks iedzīvotāju skaits virs darbspējas vecuma.

5. attēls. Tukuma novada iedzīvotāju vecuma un dzimuma struktūra 2020. gadā (PMLP).

Negatīva tendence vērojama darbspējas vecuma iedzīvotāju skaita dinamikā (skat. 6. att.) – to skaits kopš 2015. gada Tukuma novadā ir samazinājies par 1395 jeb 6,9%. Nedaudz mazāks samazinājums

iedzīvotāju grupai, kas ir virs darbspējas vecuma (-350 jeb 5,6%), bet pozitīvu tendenci uzrāda līdz darbspējas vecuma iedzīvotāju grupa, kuras skaits palielinājies par 22 iedzīvotājiem jeb 0,4%.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Līdz darbspējas vecumam	5118	5119	5144	5136	5122	5140
Virs darbspējas vecuma	6270	6233	6030	5853	5930	5920
Darbspējas vecumā	20278	19938	19573	19354	19179	18883

6. attēls. Iedzīvotāju skaita dinamika pa vecuma grupām Tukuma novadā no 2015. līdz 2020. gadam (PMLP).

Apskatot iedzīvotāju grupu skaita izmaiņas pilsētas un pagastu kontekstā, statistikas dati parāda, ka nozīmīgākā atšķirība ir pirms darbspējas iedzīvotāju skaitā, kas pilsētā palielinājies par 3,3% jeb 106 iedzīvotājiem, bet pagastos samazinājies par 84 iedzīvotājiem jeb 4,4% (skat. tabulu nr. 1). Darbspējas vecuma iedzīvotāju skaita dinamikā pilsētā novērojams relatīvi mazāks samazinājums (-5,7% jeb -687 iedzīvotāji), bet pagastos lielāks samazinājums (-8,7% jeb -708 iedzīvotāji).

1. tabula

Iedzīvotāju skaita dinamikas salīdzinājums pa reģioniem vecuma grupās periodā 2015.g. salīdzinot ar 2020.g. (PMLP)

	Līdz darbspējas vecumam	Darbspējas vecumā	Virs darbspējas vecuma
Tukuma novads	0,43%	-6,88%	-5,58%
Tukuma pilsēta	3,32%	-5,68%	-5,20%
Tukuma novada pagasti	-4,36%	-8,66%	-6,17%
Latvija	1,38%	-5,04%	-2,43%

Nodarbinātība, bezdarbs un darba samaksa

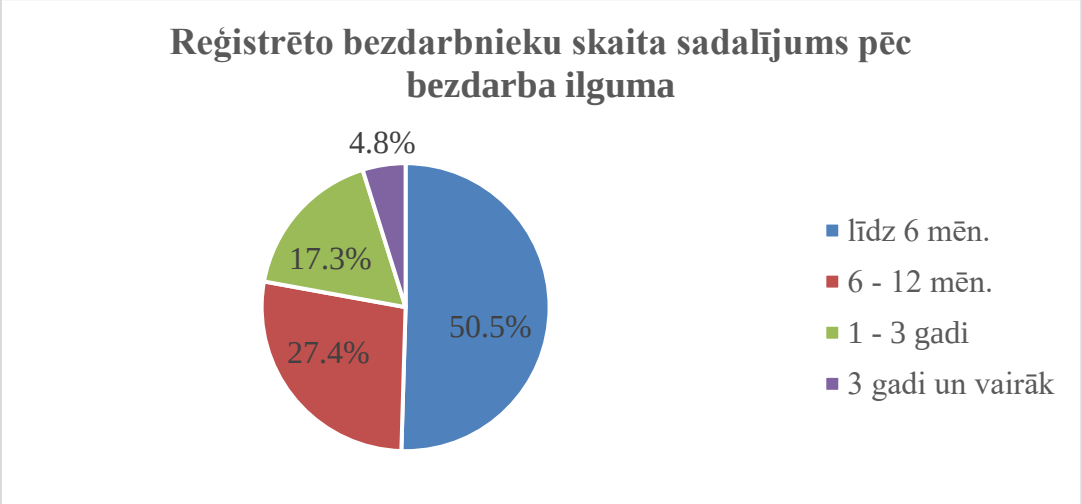
Kā liecina Nodarbinātības valsts aģentūras dati (turpmāk – NVA), Tukuma novadā bezdarba līmenis pēdējā gadā ir palielinājies (skat. tabulu nr. 2), salīdzinot ar iepriekšējos gados novēroto konstanto samazinājumu. 2020. gada 30. novembrī bezdarba līmenis bija 5,7%, kas atbilst tendencei valstī.

2. tabula

Reģistrēto bezdarbnieku skaits Tukuma novadā un Latvijā no 2017. līdz 2020. gadam (NVA).

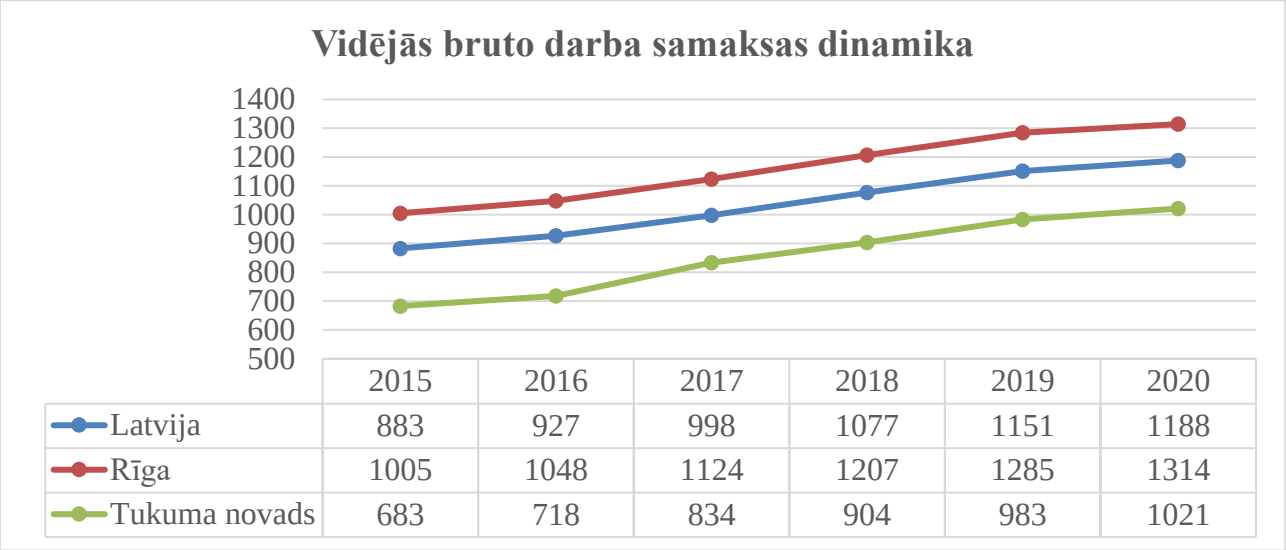
	30.11.2020.	30.11.2019.	30.11.2018.	30.11.2017.
Tukuma novads (%)	5,7%	4,8%	4,9%	5,1%
Tukuma novads (reģistrēto bezdarbnieku skaits)	953	818	843	879
Latvija	5,8%	4,6%	4,8%	5,1%

Saskaņā ar NVA datiem (sk. 7.attēlu) uz 2020. gada 30. novembri visvairāk ir to bezdarbnieku, kuri bez darba ir līdz 6 mēnešiem (481 bezdarbnieks jeb 50,5% no kopējā bezdarbnieku skaita), 261 bezdarbnieks (27,4%) bez darba ir no 6 līdz 12 mēnešiem, 165 bezdarbnieki (17,3%) bez darba ir 1-3 gadus, bet 46 – 3 un vairāk gadus. Kopējā tendence ir negatīva, jo salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu ir palielinājies bezdarbnieku skaits visās grupās, kur personas atrodas bez darba ilgāk par pusgadu, piemēram, no 6 līdz 12 mēnešiem bez darba esošo skaits palielinājies par 84 personām jeb 47%; no 1 līdz 3 gadus bez darba esošo personu skaits palielinājies par 58 jeb 54%.

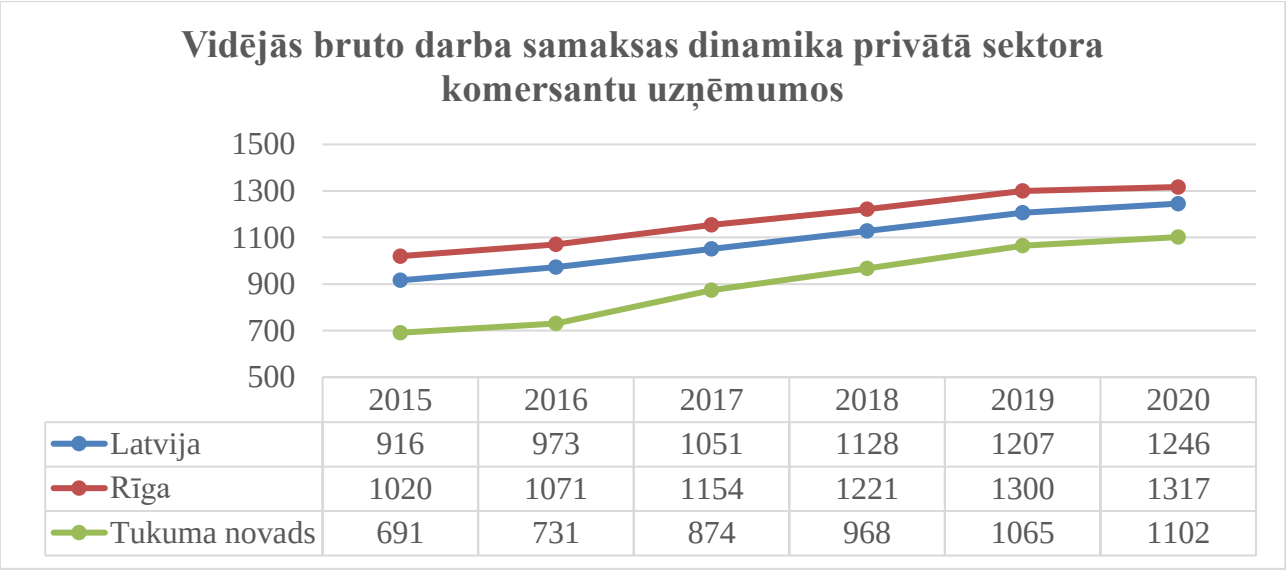
7. attēls. **Bezdarbnieku skaita sadalījums Tukuma novadā pēc bezdarba ilguma uz 2020.gada 30. novembri (**NVA).

Saskaņā ar CSP datiem par atalgojumu Tukuma novadā, Rīgā un valstī 2020. gada pirmajos trīs ceturkšņos bruto vidējā alga publiskajā un privātajā sektorā (privātajā sektorā tiek analizēti tikai uzņēmumi, kuros nodarbināti vismaz 50 darbinieki) sasniedz 1021 EUR, kas ir 86% no vidējās algas Latvijā un 78% no vidējās algas Rīgā (skat. 8. attēlu un tabulu nr. 3). Privātā sektora uzņēmumiem ar darbinieku skaitu ne mazāku par 50 vidējā bruto darba alga bija 1102 EUR (skat. 9. attēlu), kas ir 88% no vidējā rādītāja Latvijā un 84% no rādītāja Rīgā.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Latvija	883	927	998	1077	1151	1188
Rīga	1005	1048	1124	1207	1285	1314
Tukuma novads	683	718	834	904	983	1021

8. attēls. **Vidējās bruto darba samaksas dinamika (**CSP).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Latvija	916	973	1051	1128	1207	1246
Rīga	1020	1071	1154	1221	1300	1317
Tukuma novads	691	731	874	968	1065	1102

9. attēls. **Vidējās bruto darba samaksas dinamika privātā sektora komersantu uzņēmumos ar darbinieku skaits sākot no 50** (CSP)

Analizējot datus par periodu sākot no 2015. gada Tukuma novadā ir vērojamas pozitīvas tendences gan algu absolūtajā pieaugumā, gan algu attiecībā pret rādītājiem Rīgā un valstī (skat. 3. tabulu). Salīdzinot ar 2015. gadu kopējais vidējās algas rādītājs ir pieaudzis par 49,5% jeb 338 EUR, un privātajā sektorā pat par 59,5% jeb 411 EUR. Apskatītie dati uzrāda arī pozitīvo tendenci salīdzinājuma ar algām valstī un Rīgā. Vidējās algas atšķirība kopš 2015. gada ir samazinājusies no -23% līdz – 14% salīdzinot ar Latviju un no -32% līdz -23% salīdzinot ar Rīgu. Privātajā sektorā vidējās algas atšķirība kopš 2015. gada ir samazinājusies no -24% līdz 12% pret Latviju un no -32% līdz -18% pret Rīgu. Apskatītie CSP dati ļauj secināt, ka vidējās algas publiskajā sektorā un statistikā ietvertajā komersantu grupā arvien vairāk tuvojas valsts un Rīgas vidējam līmenim. Īpaši pozitīva ir tendence privātajā sektorā, kur izaugsme ir bijusi visstraujākā.

3. tabula

Vidējās bruto algas atšķirības Tukuma novadā attiecībā pret Rīgu un Latviju (CSP)

Vidējās bruto algas atšķirība Tukuma novadā attiecībā pret Rīgu un Latviju						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pavisam (bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50)						
Pret Latviju	-23%	-23%	-16%	-16%	-15%	-14%
Pret Rīgu	-32%	-31%	-26%	-25%	-23%	-22%
Privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu >= 50						
Pret Latviju	-24%	-25%	-17%	-14%	-12%	-12%
Pret Rīgu	-32%	-32%	-24%	-20%	-18%	-16%

Uzņēmējdarbība

Uzņēmējdarbība Tukuma novadā ir pārstāvēta visa veida nozarēs, taču saskaņā ar Lursoft datiem visnozīmīgākā no tām ir apstrādes rūpniecība (skat. 4. tabulu), kurā strādājošie uzņēmumi veido 48,4 % no visa Tukuma novada uzņēmumu apgrozījuma. Turklāt, nozarē vērojama būtiska izaugsme – salīdzinot ar 2018. gadu apgrozījuma īpatsvars starp novada uzņēmumiem apstrādes rūpniecībai ir pieaudzis par 5,5 %. Tai seko mazumtirdzniecība – 15,2% (2018.g. - 14,8 %); būvniecība – 9,8% (2018.g. - 12,7 %); lauksaimniecība – 7,2 % (2018.g. – 6,2%) u.c. Arī pēc nodarbināto skaita un nomaksātā iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) apstrādes rūpniecība ar ievērojamu atrāvienu ir pirmajā vietā novadā salīdzinot ar citām nozarēm. Turklāt, tās radītais apgrozījuma un IIN īpatsvars ir ievērojami lielāks par tās nodarbināto īpatsvaru, kas norāda uz nozarē strādājošo uzņēmumu iespējām radīt augstāku pievienoto vērtību, kas, savukārt, dod iespēju maksāt augstāku atalgojumu darbiniekiem.

4. tabula

Nozaru sadalījums pēc apgrozījuma, darbinieku skaita un nomaksātajiem iedzīvotāju ienākuma nodokļiem Tukuma novadā pēc 2019. gada datiem (Lursoft)

Nozare	Nozares īpatsvars (%) kopējā novadā reģistrēto uzņēmumu..		
	apgrozījumā	darbinieku skaitā	nomaksātajā iedzīvotāju ienākumu nodoklī
Apstrādes rūpniecība	48,4%	30,9%	38,2%
Mazumtirdzniecība	15,2%	9,8%	15,0%
Būvniecība	9,8%	12,2%	8,5%
Lauksaimniecība	7,2%	9,5%	7,4%
Operācijas ar nekustamo īpašumu	4,7%	12,8%	7,3%
Automobiļu un motociklu vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un remonts	4,3%	7,9%	7,2%
Vairumtirdzniecība	2,2%	2,4%	1,0%
Transports un uzglabāšana	2,1%	1,3%	1,8%
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	1,9%	3,2%	3,4%
Mežsaimniecība	1,6%	5,5%	6,3%
Pārējās nozares	1,3%	1,3%	1,8%
Slimnīcu darbība	1,3%	3,2%	2,0%

Jāatzīmē, ka vairāki nozīmīgi uzņēmumi datos netiek atspoguļoti, jo nav reģistrēti Tukuma novadā, piemēram, SIA "Daiļrade koks" Tukuma ražotne vai, kas vēl vairāk akcentētu apstrādes rūpniecības nozīmi,

un SIA “RIMI LATVIA”, SIA “MAXIMA Latvija”, AS “Kesko Senukai Latvia” un citi mazumtirdzniecības uzņēmumi, kas būtiski ietekmētu mazumtirdzniecības nozares īpatsvaru. Kā arī vēl citi uzņēmumi, kuru filiāles darbojas novadā. Tomēr atspoguļotā statistika ir vērā ņemama analizējot kopējo situāciju un plānojot dažāda veida atbalstu uzņēmējdarbībai budžeta vai Eiropas fondu ietvaros. Arī lielāko uzņēmumu sarakstā iekļuvušie uzņēmumi atspoguļo apstrādes rūpniecības nozīmi Tukuma novadā: 11 (2018. gadā – 9) no 20 lielākajiem uzņēmumiem darbojas apstrādes rūpniecības jomā (skat. 5. tabulu).

5. tabula

Lielākie Tukuma novadā reģistrētie uzņēmumi pēc apgrozījuma 2019. gadā (Lursoft)

Nr.	Uzņēmums	Darbības joma	Apgrozījums 2019. gadā, EUR	Pret 2018. gadu
1	Tukuma Piens, AS	Piena pārstrāde un siera ražošana	57894754	+5%
2	Skonto Plan Ltd, SIA	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	50422970	+8%
3	SKONTO BŪVE, SIA	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	41096637	-13%
4	Puratos Latvia, SIA	Cita veida augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana	22742871	+1%
5	Vilomix Baltic, SIA	Lauksaimniecības dzīvnieku barības ražošana	17420452	-6%
6	DEKŠŅI, SIA	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	15069714	+7%
7	EMJ Metāls, SIA	Mehāniskā apstrāde	14543485	+30%
8	AMATNIEKS, SIA	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	9420991	+171%
9	CSK STEEL, SIA	Metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana	7979708	-2%
10	TELMS, SIA	Elektroapgādes un telekomunikāciju sistēmu būvniecība	7262910	+18%
11	VĪTOLI AMI, SIA	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	7120015	+24%
12	TUKUMA STRAUME, AS	Lauksaimniecības dzīvnieku barības ražošana	6461337	-16%
13	SNICKERS PRODUCTION, LATVIA, SIA	Darba apģērbu ražošana	5894969	+35%
14	LINDSTROM PRODEM, SIA	Darba apģērbu ražošana	5752369	+13%
15	Tukuma slimnīca, SIA	Slimnīcu darbība	5366154	+17%
16	DELTA LV, AS	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	5254315	+17%
17	LPPKS "RAIBAĻAS"	Lauksaimniecības izejvielu, dzīvu lopu, tekstilizejvielu un pusfabrikātu vairumtirdzniecības starpnieku darbība	4753638	-2%
18	KOMFORTS GROUP, AS	Ražošanas iekārtu un ierīču uzstādīšana	4463404	+18%
19	ALANTE, SIA	Farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos	4034889	+5%
20	Pure Chocolate, SIA	Kakao, šokolādes, konfekšu un citu cukuroto konditorejas izstrādājumu ražošana	3797343	+21%

Tūrisms

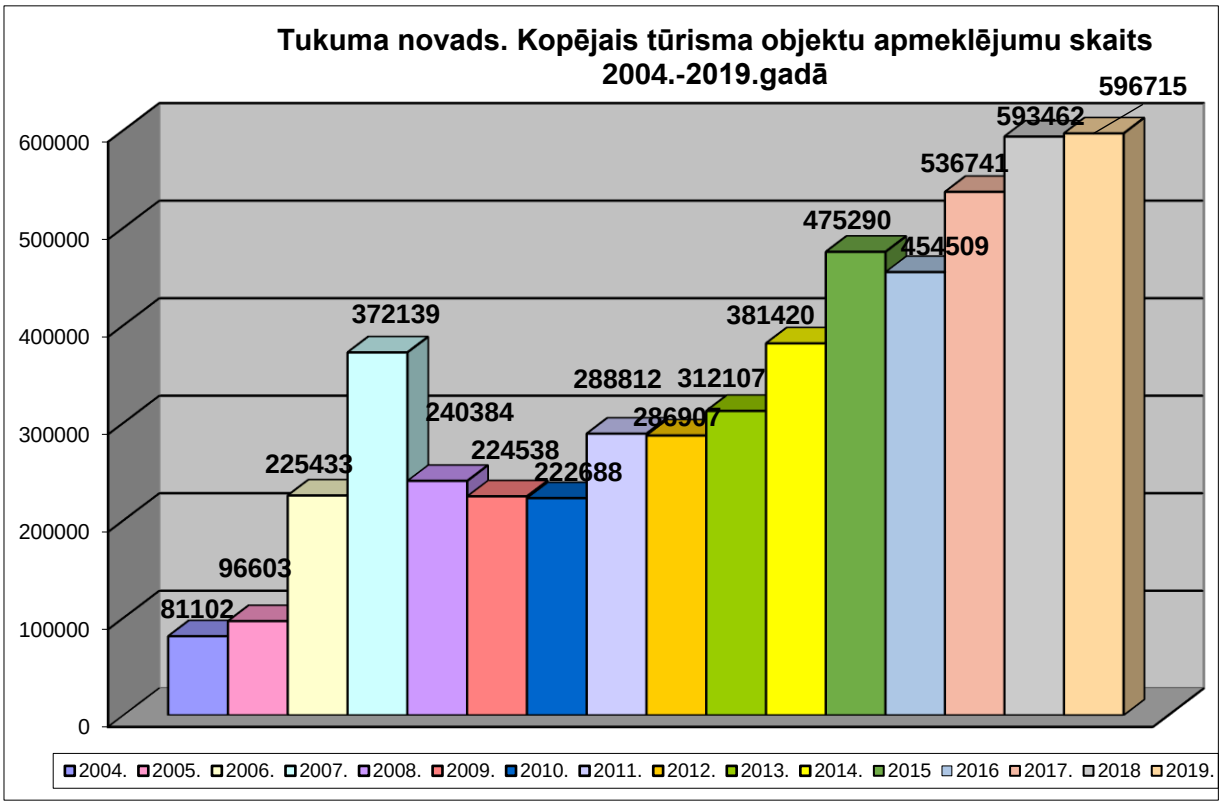
Kopējā situācija

Tūrisms ir viena no vadošajām eksporta nozarēm pasaulē, kas līdz 2020.gada sākumam stabili attīstījās un bija nozīmīga eksporta nozare visās valstīs, arī Latvijā. Tā kā tūrisma nozarei ir liels multiplikatora efekts, tā izaugsme dod pieprasījuma stimulu ēdināšanas, transporta, veselības, izklaides un tirdzniecības pakalpojumiem. Nacionālā mērogā tūrisms ir arī viens no mārketinga instrumentiem, ko pašvaldība var izmantot iedzīvotāju dzīvesvietas izvēlei, piesaistot tos aktīvās ekonomiskās un sociāli kulturālās dzīves dēļ. Tādēļ tūrisma attīstības veicināšana ir nozīmīga pašvaldības darbībā.

Tūrisms un brīvā laika pavadīšana ir viena no četrām nozarēm, kas veido novada ekonomisko specializāciju. Pašvaldības darbība tūrismā kā teritorijas mārketingā ir vērsta uz Tukuma novada apmeklētāju skaita palielināšanu, apmeklējuma ilguma palielināšanu un uz atkārtotu apmeklējumu sekmēšanu. Pašvaldības uzdevums ir sekmēt novada uzņēmēju atbalstu un tūrisma produktu attīstību, radīt labvēlīgu vidi viesmīlības uzņēmumu darbībai, prasmīgi izmantojot mārketingu un zīmolvedību, piesaistīt novadam dažādas apmeklētāju mērķa grupas.

Tūrisma jomā Tukuma novada pašvaldība darbojas cieši ar kaimiņu pašvaldībām – Engures, Kandavas un Jaunpils novadiem, un šajā kontekstā var runāt par Tukuma tūrisma reģionu jeb klasteri – konkurētspējīgu mērķteritoriju Latvijas tūrisma tirgū. Galvenie Tukuma tūrisma klastera produkti ir dažādie apskates objekti – dabas un kultūras tūrisma piedāvājumā. Līdz 2020.gadam - arī kultūras un sporta pasākumi. Taču covid-19 radītās krīzes dēļ jo īpaši nozīmīgs ir tūrisma piedāvājumā izveidotais dabas tūrisma piedāvājums – dabas parki, dabas objekti, takas, pārgājienu un velo maršruti, kā arī muzeju radītās brīvdabas ekspozīcijas.

Tukuma novada TIC apkopotie dati liecina, ka kopš 2011.gada ik gadu palielinās Tukuma novada apmeklējumu skaits (apskates, aktīvās atpūtas, naktsmītņu un pasākumu apmeklējumu skaits kopā), sasniedzot 596 tūkstošus 2019.gadā, kas ir par 635% vairāk nekā 2004.gadā, 168% vairāk nekā kopš 2010.gada krīzes un 31,3% vairāk nekā 2016.gadā (skat.10. att.). Lielākā daļa apmeklētāju – 52,8% (315,5 tūkstoši) apmeklējuši dažādus novada apskates objektus.

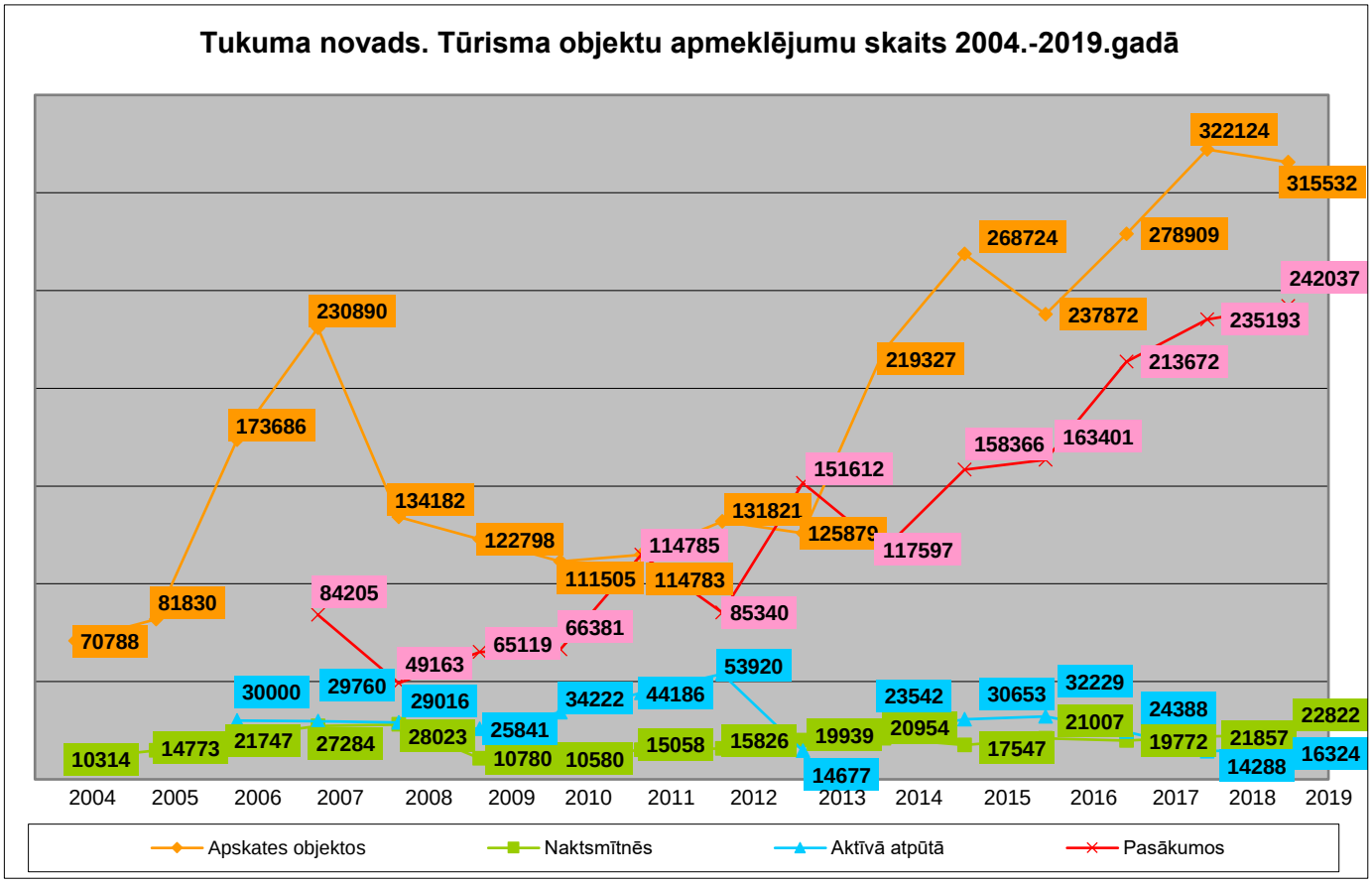

10.attēls. *Tukuma novada tūrisma kopējie rādītāji 2004.-2019.gadā.*
Avots: Tukuma TIC apkopotā uzņēmēju informācija

Tūristu piesaistes objekti un apmeklējumi

Salīdzinot ar 2014. un 2016.gada rezultātiem, Tukuma novadā pēdējos gados būtiski palielinājies apskates objektu apmeklējumu skaits: 2016.gadā tie bija 237,8 tūkstoši, bet 2018.gadā – 322,1 tūkstotis, t.i. par 35,4% vairāk (11.attēls). 2019.gadā apmeklējumu skaits objektos ir nedaudz samazinājies (-2%), kas izskaidrojams ar karsto vasaru un ceļotāju uzturēšanos vairāk piekrastes daļā. Taču palielinājies ir kopējais pasākumu apmeklējumu skaits, salīdzinot gan ar 2016.gadu, kad notika pirmie lielie Rožu svētki festivāla gaisotnē, gan ar 2018.gadu – attiecīgi par 48% un 2,9%, iezīmējot Tukuma pilsētu kā nozīmīgu lielo Latvijas svētku un festivālu galamērķi gan svētku apmeklētāju, gan svētku dalībnieku – amatnieku, mājražotāju un citu tirgotāju vidū.

Nozīmīgākie apskates objekti ar lielāko apmeklētāju skaitu 2019.gadā bija Lielā Ķemeru tīreļa taka Ķemeru nacionālajā parkā – 114 tūkstoši, kam seko Jaunmoku pils – 42 tūkstoši apmeklējumu. Starp Tukuma tūrisma klastera TOP 10 apmeklētākajiem objektiem 5 ir Tukuma novada objekti: Lielā Ķemeru tīreļa taka, Jaunmoku pils, Cinevilla, Šokolādes muzejs *Pure Chocolate* un galerija *Durvis*.

11.attēls.Tukuma novada tūrisma rādītāji 2004.-2019.gadā pa sektoriem – apskates objekti, naktsmītnes, aktīvās atpūtas piedāvājums un pasākumu apmeklējumi.
Avots: Tukuma TIC apkopotā uzņēmēju informācija

Apskates objektu statistika apliecina, ka objekti, kas ik gadu iegulda savā attīstībā – infrastruktūrā un tūrisma piedāvājuma veidošanā, katru gadu pulcē arī lielāku tūristu skaitu un to darbība (apmeklētāju skaita dinamika) ir vērtējama ar pozitīvu zīmi.

Statistika par 2020.gada rezultātiem tiek apkopota 2021.gada janvārī-aprīlī, iegūstot to no tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, līdz ar to dati par 2020.gadu uz šī dokumenta sagatavošanas brīdi nav pieejami. Taču novērojumi 2020.gada pavasarī – rudenī ļauj spriest, ka 2020.gadā covid-19 izsludināto ierobežojumu dēļ daudzkārt palielinājies dabas objektu apmeklētāju skaits, jo dabas objekti bija tie, kurus ierobežojumi skāra mazāk nekā citas tūristu piesaistes vietas.

Lai tūristu skaits palielinātos, nepārtraukti ir arī jāveido dažādi tūrisma piedāvājumi dažādām mērķa grupām – nišām. Pēc tam, kad 2017.-2018.gadā izstrādāts piedāvājums "Tukuma Rožu maršruts", 2019.-2020.gadā Tukuma TIC sadarbībā ar Vidzemes tūrisma asociāciju un Pērnavas novada pašvaldību iesaistījies projektā

"Garden Pearls", izceļot Tukuma un apkārtnes dārzu un parku piedāvājumu. Projekta rezultātā Tukuma un apkārtnes dārzi iekļauti tūrisma kartē "Dārzu pērles Latvijā un Igaunijā" un vietnē gardenpearls.eu.

Domājot nākotnē par nišas produktu veidošanu un Tukuma pilsētas unikalitātes un pilsētvides attīstības projektiem, iecere izveidot Mālkalnā Ziedoņa ķiršu dārzu skatāma kā atbalstām iecere, tādējādi stiprināt Tukuma kā dārzu pilsētas tēlu, kā arī Tukuma un Imanta Ziedoņa sasaisti, izceļot pilsētas nozīmi rakstnieka personības veidošanā.

2020.gadā covid-19 radītās situācijas un valstī noteiktie dažādie pārvietošanās un pulcēšanās ierobežojumi vēl vairāk ir apliecinājuši, ka ieguldījumi rekreācijas un tūrisma infrastruktūrā brīvdabā ir nozīmīgi, lai ne vien piedāvātu atpūtas un ceļošanas iespējas vietējiem un citiem iedzīvotājiem, bet arī radītu apstākļus krīzes situāciju pārvarēšanai. Tā kopš covid-19 sākuma dabā novērots, ka līdz šim nebijušu apmeklētāju pieplūdumu guvušas pat vismazāk pazīstamās un agrāk neievērotās dabas takas, piemēram, Viesatas upesloku dabas taka Irlavas pagastā un Jāņupītes jeb Jānīša taka Zentenes pagastā. Arī 2020.gada rudenī ar mazo infrastruktūru labiekārtotā Vilkaču un Āža kalna takas 2020.gada nogalē, kad atkal stājās spēkā ārkārtas situācijas noteikumi ar pulcēšanās un pārvietošanās ierobežojumiem, bija ievērojami apmeklētas kā rudenī, tā ziemā. Lai monitorētu un iegūtu datums pard abas objektu apmeklējumiem, nākotnē būtu jārealizē vienots projekts par apmeklētāju skaitītāju uzstādīšanu pie šiem objektiem.

Rādītājs	***Sākuma situācija AP***	***Esošā situācija***	***Tendence (vidējā)***	***Sagaidāma tendence***	***2021***	***Datu avoti***
Tukuma novada apmeklētāju skaits	381 420 (2014.)	596715 (2019.)	↑	Pieaug	500 tūkst.	TIC
Tukuma novada apmeklētāju skaits pasākumos	117597 (2014.)	242037 (2019.)	↑	Pieaug	120 tūkst.	TIC
Tukuma novada aktīvās atpūtas apmeklētāju skaits	23542 (2014.)	16324 (2019.)	↓	Pieaug	30 tūkst.	TIC
Novada naktsmītnēs nakšņojušo skaits	20954 (2014.)	22822 (2019.)	↑	Pieaug	25 tūkst.	TIC
Nakšņojušo ārzemnieku skaits	5510 (2014.)	4761 (2019.)	↑↓	Palielinās	7000	TIC
Vidējais apmeklējuma ilgums	2,3 (2014.)	6,6 (2019.)	↑	Palielinās	2,5	TIC
Izmitināšanas un ēdināšanas uzņēmumu skaits	46 (2013.)	50 (2019.)	↑↓	Palielinās	50	CSP / TIC
Naktsmītņu skaits	32 (2014.)	28 (2019.)	↑↓	Palielinās	35	TIC
Gultasvietu skaits naktsmītnēs	778 (2014.)	895 (2019.)	↑↓	Palielinās	900	TIC
Naktsmītņu vidējais noslogojums	17% (2014.)	46% (2019.)	↑	Palielinās	30%	TIC

RV 11 - Tūrisma rādītāji Tukuma novadā
Avots: Tukuma TIC

Sadarbība mārketingā

Sadarbība mārketingā ir ļoti svarīgs nosacījums, tādēļ Tukuma novads sevi vietējā tirgū un arī ārzemēs popularizē kopīgi ar kaimiņu novadiem – Engures, Jaunpils un Kandavas novadiem, izveidojot t.s. Tukuma tūrisma klasteri.

Ik gadu Tukuma TIC sagatavo un izdot kopīgu tūrisma ceļvedi un tūrisma karti "Tukums un apkārtne. Tukuma, Engures, Jaunpils un Kandavas novads". Šāda sadarbība ir ļāvusi Tukuma apkārtnes piedāvājumam kļūt par

vērā nozīmīgu galamērķi Latvijas tūrisma tirgū, kas ļāvis ierindoties 7.-8.vietā pēc nakšņojušo tūristu un ārvalstu tūristu skaita, aiz Rīgas un Jūrmalas priekšā atstājot vēl tikai Gaujas nacionālā parka tūrisma klasteri *Enter Gauja,* Liepāju un apkārtni, Ventspili un apkārtni, Daugavpili un Bauskas tūrisma klasteri.

Arī 2020.gada tūrisma sezonai Tukuma TIC sagatavojis un izdevis tūrisma ceļvedi un tūrisma karti "Tukums un apkārtne", iekļaujot tūrisma un atpūtas iespēju informāciju, kas tiek piedāvāta kā Tukuma, tā arī Engures, Jaunpils un Kandavas novadā, t.i. Tukuma tūrisma klasteri. Ceļvedis un karte veidots pēc principa, lai ceļotājs varētu iepazīt visu Tukuma tūrisma reģionu, kā arī nepieciešamo informāciju atrastu dažādi mērķa tirgi (tūristu segmenti – nišas, piemēram, aktīvas atpūtas cienītāji, dabas vērotāji, ģimenes ar bērniem, radošu aktivitāšu cienītāji utt.).

Tūrisma ceļvedis 2020/2021 – vāks un atvērums

Kā viens no nišas piedāvājumiem minams arī 2020.gada tūrisma sezonas jaunums – tūrisma karte "Dārzu pērles". Izdevums tapis sadarbībā ar Vidzemes tūrisma asociāciju Latvijas-Igaunijas pārrobežas programmas projekta "Garden Pearls" ietvaros.

Tūrisma karte "Dārzu pērles" LV/EN – vāks un atvērums

Tukuma novads cieši sadarbojas tūrisma mārketingā ar biedrību "Kurzemes tūrisma asociācija", lai kopīgi popularizētu Tukuma apkārtnes un Kurzemes tūrisma piedāvājumu. Ik gadu Tukuma novada pašvaldība

noslēdz sadarbības līgumu par kopīgām mārketinga un citām tūrismu veicinošajām aktivitātēm. Rezultātā nozīmīgākie Tukuma novada apskates objekts tiek iekļauts kopīgajā Kurzemes tūrisma piedāvājumā. Informācija par Tukuma novada TOP objektiem pieejama arī mājas lapā www.kurzeme.lv.

Tūrisma karte "Kurzeme" LV – vāks un kartes atvēruma fragments

2020.gadā papildus izdota arī brošūra "Kurzeme" ar Tukuma tūrisma klastera TOP objektu piedāvājumu, lai akcentētu galvenos tūristu piesaistes objektus un strādātu ar tūrisma aģentūrām.

Tūrisma brošūra "Kurzeme" LV – vāks un atvēruma fragmenti

Investīcijas 2021.gadam

2021.gadā turpināsies nozīmīgu infrastruktūras attīstības projektu īstenošana. Ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzfinansiālu atbalstu īstenojami šādi projekti:

- "Tukuma vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana" (projekta izmaksas 9 327 495.61 EUR), kurā iekļautās skolas: Tukuma 2.vidusskola, Tukuma Raiņa ģimnāzija, Tukuma E.Birznieka - Upīša 1.pamatskola, Tukuma 2.pamatskola),
- "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība Deinstitucionalizācijas plāna īstenošanai Tukuma novada pašvaldībā" (projekta izmaksas 1 941 381.23 EUR),
- "Degradētās teritorijas sakārtošana Mārtiņa ielas zonā" (projekta izmaksas 862 550.39 EUR), veicot Mārtiņa ielas pārbūvi,
- "Primārās veselības aprūpes infrastruktūras un tehniskā nodrošinājuma uzlabošana Santas Zaļmežas ģimenes ārsta praksē", kas paredz Tumes ģimenes ārsta prakses vietas pārbūvi ap 24 000 EUR,
- 2020.gada novembrī atkārtoti tika iesniegts 2019.gada 23.decembrī tika pārtrauktais projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana PII "Vālodzīte"", kurš 2021.gada sākumā vēl tiek vērtēts (1 756 178.80 EUR).

Ar Eiropas Sociālā fonda (ESF) līdzfinansiālu atbalstu turpināsies 2017.gadā sāktā projekta "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumu pieejamība Tukuma novadā, jo īpaši teritoriālās, nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, īstenojot vietēja mēroga pasākumus" (575 240 EUR) īstenošana ar mērķi uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem novada iedzīvotājiem, īstenojot vietējā mēroga pasākumus sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām.

Tukuma novada sociālais dienests aktīvi darbojas ESF projekta "Proti un dari" (15 līdz 29 gadīgu jauniešu prasmju un motivācijas attīstīšana, kuri nemācās, nestrādā, neapgūst arodu, nav reģistrējies NVA kā bezdarbnieks) īstenošanā un vairāku sadarbības līgumu ar plānošanas reģioniem un Labklājības ministriju izpildē deinstitucionalizācijas un sociālo pakalpojumu projektu ieviešanā.

Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) programmas LEADER ietvaros 2021.gadā pabeidzama projekta "Pūres pagasta kapu digitalizācija" (3545.30 EUR) īstenošana un turpināsies ELFLA apakšpasākuma "Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana" projektu konkursā iesniegtā projekta "Meža īpašumu sakopšana un uzlabošana M.Parka ielā 1, Tukumā" (4955.24 EUR) īstenošana, lai atjaunotu vētras postījumos cietušo Durbes mežu 2,92 ha platībā.

Kā sadarbības partneri turpinām dalību EK programmas "Horizon 2020" (Apvārsnis 2020) aktivitātes "Pētniecība un inovācijas" projektos:

- "Accelerate SUNSHiNE" – saglabā savu ēku, taupot enerģiju: virzies uz priekšu ātrāk (koordinators Rīgas Tehniskā universitāte, partneri SIA "Ekodoma", SIA "Ēku saglabāšanas un energotaupības birojs", Funding for Future BV no Nīderlandes, Jūrmalas pilsētas, Tukuma, Bauskas un Ādažu novadu pašvaldības), lai veicinātu 5 sabiedrisko ēku un 15 daudzdzīvokļu ēku siltināšanu,
- "ROBUST" – lauku un pilsētas vide-atvērtā kopdarbībā (koordinators Wageningena universitāte no Nīderlandes, partneri universitātes un pētniecības institūti, pašvaldības no Lielbritānijas, Austrijas, Vācijas, Beļģijas, Spānijas, Slovēnijas, Portugāles, Itālijas un Latvijas.

Pašvaldībai 2020.gadā tika apstiprināts valsts budžeta dotācijas pieprasījums 36 200 EUR apmērā saskaņā ar 2020.gada 13.oktobra Ministra kabineta noteikumiem Nr.631 "Jaunizveidojamo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektu valsts līdzfinansējuma piešķiršanas kartība" un līdz 2022.gada martam tiks izstrādāti teritorijas attīstības plānošanas dokumenti - "Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2042.gadam" un "Tukuma novada attīstības programma 2022.-2028.gadam".

2021.gadā pabeidzama 2020.gadā uzsākto pašvaldības budžeta finansēto infrastruktūras objektu būvdarbi - Progresa ielas pārbūve Tukumā un Tukuma pirmsskolas izglītības iestādes "Pasaciņa" teritorijas labiekārtošanas 2.kārtas būvdarbi.

Saskaņā ar likuma "Par valsts budžetu 2021.gadam" 12.panta 3.daļas apakšpunktu "*5) katras pašvaldības vienam noteiktam prioritāram investīciju projektam, kas atbilst pašvaldības attīstības programmas investīciju plānam, ar maksimālo pašvaldības aizņēmumu summu 400 000 euro apmērā ...",* plānots lūgt Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomi akceptēt atļauju Tukuma novada Domei ņemt aizņēmumu Valsts kasē 235 949,99 EUR Tukuma novada Sociālā dienesta ēkas Tidaholmas ielā 1, Tukumā pārbūvei.

Pašvaldības struktūra

Tukuma novada administratīvajā teritorijā novada pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina to ievēlēta pašvaldības lēmējinstitūcija – Tukuma novada Dome (turpmāk – Dome), kas pieņem lēmumus; nosaka pašvaldības institucionālo struktūru; lemj par autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanu un par kārtību, kādā nodrošina pašvaldībai deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi; izstrādā un izpilda pašvaldības budžetu. Pašvaldības dome atbilstoši kompetencei ir atbildīga par pašvaldības institūciju tiesisku darbību un finanšu līdzekļu izlietojumu.

Tukuma novada Domē un pašvaldībā kopumā 2020.gads ir bijis liels pārmaiņu gads. Tukuma novada Dome 17 deputātu sastāvā 2020.gada 8.janvārī pieņēma politiski nozīmīgu lēmumu, mainot politisko vadību. Ar Domes lēmumu "Par Tukuma novada Domes priekšsēdētāja ievēlēšanu" (prot.Nr.1, 3.§) par Tukuma novada Domes priekšsēdētāju ievēlēja Normundu Reču no partijas *Visu Latvijai-Tēvzemei un brīvībai*/LNNK (NA).

Domes priekšsēdētājam ir divi vietnieki. No 2018.gada 5.novembra ar lēmumu "Par Tukuma novada Domes priekšsēdētāja vietnieka saimniecības, uzņēmējdarbības veicināšanas un sociālajos jautājumos ievēlēšanu" (prot.Nr.24, 2.§) Tukuma novada Domes priekšsēdētāja vietnieka amatā ievēlēja Agri Zvaigzneskalnu (no Latvijas Zaļās partijas). No 2020.gada 30.jūnija – Domes priekšsēdētāja vietnieks attīstības politikas jautājumos. 2020.gada 30.janvārī ar lēmumu "Par Tukuma novada Domes priekšsēdētāja vietnieka teritoriālās attīstības, izglītības, kultūras un sporta jautājumos ievēlēšanu"" (prot.Nr.2, 45.§) par Tukuma novada Domes priekšsēdētāja vietnieku ievēlēja Jāni Eisaku (Latvijas Zemnieku savienība). No 2020.gada 30.jūnija – Domes priekšsēdētāja vietnieks sociālās politikas jautājumos.

Šie trīs politiskie lēmumi, ar kuriem bijusī Tukuma novada Domes deputātu politiskā opozīcija nonāca pozīcijā, arī noteica turpmākās kardinālās 2020.gada pārmaiņas Tukuma novada pašvaldības struktūrā un darba organizācijā.

Ar Tukuma novada Domes priekšsēdētāja Normunda Reča 2020.gada 3.jūnija rīkojumu Nr.149-d "Par Tukuma novada pašvaldības izpilddirektora pienākumu izpildītāja noteikšanu" vadības komandai pievienojās pašvaldības izpilddirektora pienākumu izpildītāja Inese Valtere, kuru apstiprināja izpilddirektora amatā 2020.gada 25.septembrī ar Domes lēmumu "Par Tukuma novada pašvaldības izpilddirektora iecelšanu un darba tiesisko attiecību nodibināšanu" (prot.Nr.21, 5.§).

Tukuma novada Dome 2020.gada 6.martā pieņēma lēmumu "Par saistošo noteikumu "Tukuma novada pašvaldības nolikums" apstiprināšanu un Domes priekšsēdētāja vietnieku amatu atbildību" (prot.Nr.4, 1.§), ar kuru apstiprināja jaunu Tukuma novada pašvaldības nolikumu (turpmāk-Nolikums). Nolikums noteic jaunu pašvaldības pārvaldes struktūru:

1.lai nodrošinātu Domes darbību un sagatavotu jautājumus izskatīšanai Domes sēdē, Dome izveido pastāvīgās komitejas un ievēlē pastāvīgo komiteju locekļus: Finanšu komiteju deviņu locekļu sastāvā, Sociālo un veselības jautājumu komiteju septiņu locekļu sastāvā, Izglītības, kultūras un sporta komiteju septiņu locekļu sastāvā, Teritoriālās attīstības un uzņēmējdarbības atbalsta komiteju septiņu locekļu sastāvā. Tas nozīmē, ka iepriekšējo piecu komiteju vietā deputāti strādā četrās pastāvīgās komitejās. Likvidētas divas komitejas-Saimniecības un uzņēmējdarbības veicināšanas komiteja un Teritoriālās attīstības veicināšanas komiteja izveidojot vienu- Teritoriālās attīstības un uzņēmējdarbības atbalsta komiteju.

2. Atsevišķu pašvaldības funkciju pildīšanai Dome no Domes deputātiem, pašvaldības iestāžu un aģentūras darbiniekiem un iedzīvotājiem izveidojuši šādas komisijas: Administratīvā komisija; Administratīvo aktu strīdu komisija; Bērnu tiesību aizsardzības komisija; Darījumu ar lauksaimniecības zemi izvērtēšanas komisija; Dzīvokļu komisija; Fasāžu atjaunošanas izvērtēšanas komisija; Iepirkumu komisija; Izglītības komisija; Īpašumu apsaimniekošanas un privatizācijas komisija; Jaunatnes lietu komisija; Komisija darbam ar sabiedriskajām organizācijām; Kultūras

komisija; Licencēšanas komisija; Medību koordinācijas komisija; Sabiedrības labklājības veicināšanas komisija; Satiksmes organizācijas un kustības drošības komisija; Sporta komisija; Tukuma novada sadarbības teritorijas Civilās aizsardzības komisija; Tukuma pilsētas Zemes komisija; Uzņēmēju konsultatīvā padome; Vides komisija; Zemes īpašumu pārvaldīšanas komisija.

3. Lai veicinātu Tukuma novada pašvaldības teritoriālo vienību iedzīvotāju iesaisti pašvaldības teritorijas pārvaldībā, izveidotas šādas konsultatīvās padomes: Degoles pagasta konsultatīvā padome; Džūkstes pagasta konsultatīvā padome; Irlavas pagasta konsultatīvā padome; Jaunsātu pagasta konsultatīvā padome; Lestenes pagasta konsultatīvā padome; Pūres pagasta konsultatīvā padome; Sēmes pagasta konsultatīvā padome; Slampes pagasta konsultatīvā padome; Tumes pagasta konsultatīvā padome; Zentenes pagasta konsultatīvā padome; Tukuma pilsētas iedzīvotāju konsultatīvā padome.

4. Pašvaldība ir dalībnieks šādās biedrībās (nodibinājumos): Latvijas Pašvaldību savienība; Latvijas izpilddirektoru asociācija; Latvijas bāriņtiesu darbinieku asociācija; Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība; Reģionālo attīstības centru apvienība; Kurzemes tūrisma asociācija; Latvijas Lauku tūrisma asociācijas „Lauku ceļotājs"; Latvijas tūrisma informācijas organizāciju asociācija LATTŪRINFO"; Kandavas Partnerība; Partnerība laukiem un jūrai; Pūres kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība; Engures fonds; Latvijas Dzimtsarakstu nodaļu asociācija „DZINDA".

Saistošo noteikumu "Tukuma novada pašvaldības nolikums" apstiprināšana faktiski aizsāka pašvaldības strukturālās pārmaiņas Tukuma novada pašvaldības iestādē "Tukuma novada Dome" (turpmāk-Pašvaldības administrācija). Uzsākās spraigs, ātrs, dziļš reorganizācijas process, būtībā sagatavojot Tukuma novada pašvaldību 2021.gada administratīvi teritoriālajām izmaiņām (atbilstīgi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam). Tukuma novada Dome 2020.gada 27.maijā pieņēma būtisku lēmumu "Par Tukuma novada pašvaldības iestādes "Tukuma novada Dome" nolikuma apstiprināšanu", ar kuru noteica būtiski atšķirīgu, darboties spējīgāku Pašvaldības administrācijas struktūru (skat. shēmu pielikumā). Ar šo lēmumu spēku zaudēja Nolikuma 11.punktā apstiprinātā līdzšinējā Pašvaldības administrācijas "saskaldītā" struktūra, kuras darbība bija mazāk efektīva.

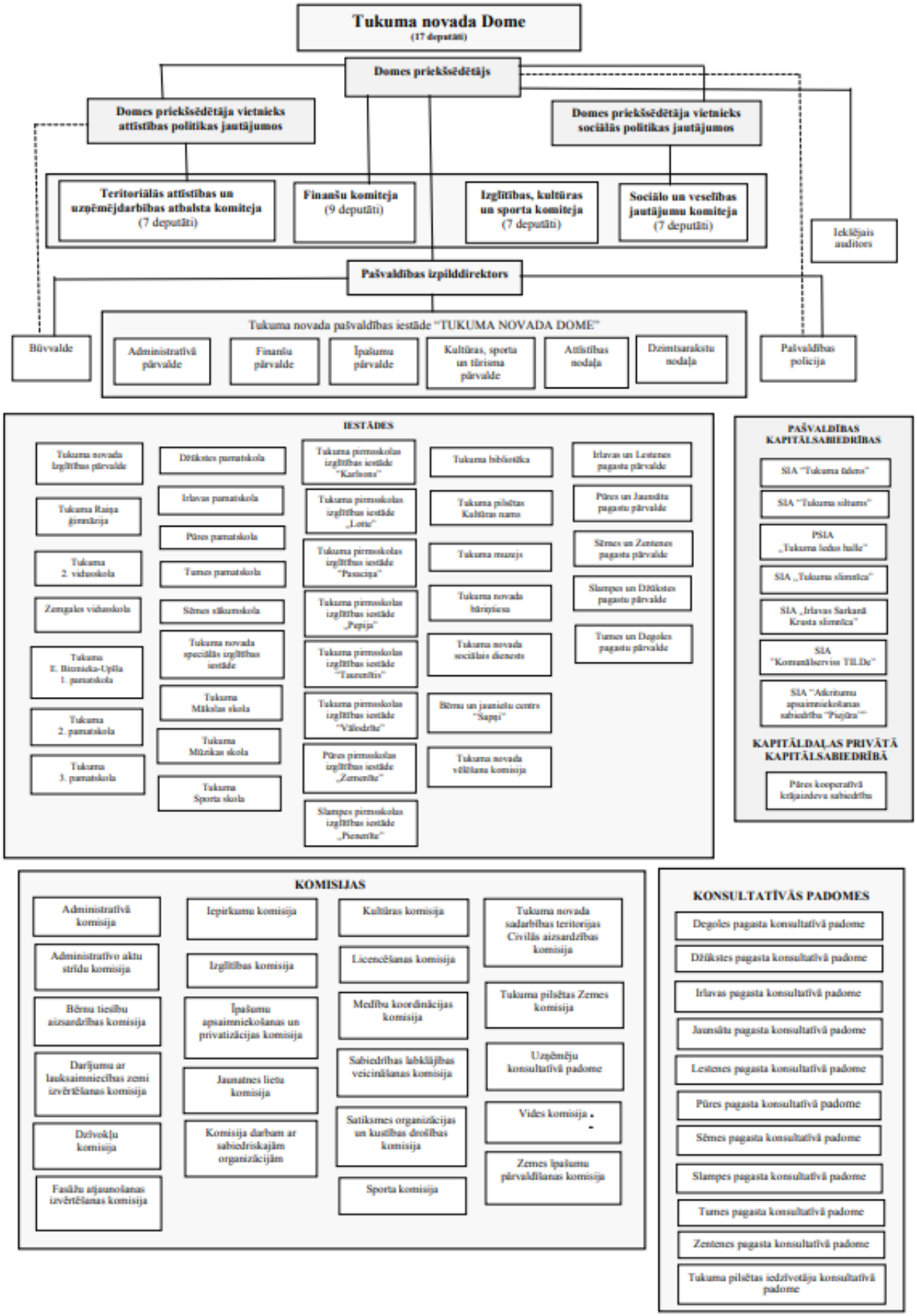
Tukuma novada pašvaldības iestādes "Tukuma novada Dome" nolikuma 15. punkts noteic, ka no 2020.gada 1.septembra Pašvaldības administrācijas sastāvā ir šādas struktūrvienības:
Administratīvā pārvalde; Finanšu pārvalde; Īpašumu pārvalde; Kultūras, sporta un tūrisma pārvalde; Attīstības nodaļa; Dzimtsarakstu nodaļa; Iekšējais auditors; Tukuma novada Pašvaldības policija un Tukuma novada būvvalde, līdz ar to tika likvidētas līdzšinējās deviņas struktūrvienības Finanšu nodaļa; Administratīvā nodaļa; Juridiskā nodaļa; Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa; Arhitektūras nodaļa; Komunālā nodaļa; Īpašumu nodaļa; Tukuma tūrisma informācijas centrs, izveidojot četras Pašvaldības administrācijas pārvaldes.

Tukuma novada Dome, turpinot reorganizācijas procesu, 2020.gada 29.jūlijā pieņēma nākamo attīstību veicinošo lēmumu "Par centralizētas grāmatvedības uzskaites izveidošanu Tukuma novada pašvaldībā" (prot.Nr.18,5.§). Pamatojoties uz likumu "Par grāmatvedību", Likumu par budžetu un finanšu vadību, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumu, Ministru kabineta 2018.gada 13.februāra noteikumiem Nr.87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs", lai nodrošinātu vienotu grāmatvedības uzskaiti un finanšu plānošanas sistēmu novadā kopumā un katrā nozarē atsevišķi, nodrošinātu finanšu disciplīnu, kā arī finanšu līdzekļu koncentrēšanu. Minētais lēmums paredz no 2021. gada 1.janvāra iekļaut visas 35 Tukuma novada pašvaldības iestādes novada pašvaldības centralizētajā grāmatvedībā. 2020.gada 3. un 4.ceturksnī Pašvaldības administrācija uzsāka apjomīgu sagatavošanās darbu, kā ietvaros tika meklēti citi informācijas tehnoloģiju risinājumi, sākot ieviest SIA ZZDats lietojumprogrammas (kopā septiņas) Pašvaldības administrācijā, Tukuma novada pagastu pārvaldēs un pašvaldības aģentūrā "Tukuma

novada sociālais dienests", ar mērķi – no 2021.gada 1.janvāra nodrošināt darbu septiņās savstarpēji sasaistītās lietojumprogrammās visās 35 Tukuma novada pašvaldības iestādēs.

Tukuma novada pašvaldības struktūra (attēlā)

TUKUMA NOVADA DOMES STRUKTŪRAS SHĒMA

Ziņojums par Tukuma novada pašvaldības 2021. gada budžetu

Tukuma novada pašvaldības 2021. gada budžets izstrādāts, ievērojot likumā „Par pašvaldību budžetiem", likumā „Par pašvaldībām", likumā „Par budžetu un finanšu vadību", kā arī nodokļu likumos, Ministru kabineta noteikumos un citos normatīvajos aktos paredzētās prasības. Tukuma novada pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un ziedojumu un dāvinājumu budžeta.

Pēc rūpīgiem aprēķiniem visām nepieciešamajām izdevumu pozīcijām 2021. gadā, kā arī piesardzīgi plānojot pandēmijas izraisīto ietekmi uz ekonomiku un prognozējamajiem ieņēmumiem, pašvaldība lēmusi atteikties no algu pieauguma Tukuma pašvaldībā nodarbinātām personām (izņemot minimālās algas saņēmējus un pedagogus). Tāpat solidāri pieņemts lēmums pandēmijas periodā rūpīgi izsvērt dažādu pasākumu organizēšanu un ekonomēt uz tādām izdevumu pozīcijām, par kurām vēl nav pilnīgas pārliecības ieviešanā epidemioloģiskās situācijas dēļ: pašvaldība ir norādījusi, ka daudzi plānotie svētki pilsētā un novadā ar publiskiem brīvdabas pasākumiem notiks mazākā formātā vai tiks atcelti. Konceptuāli lielāks atbalsts budžetā iestrādāts atbalsts ģimenēm ar bērniem, trūcīgām personām. Rūpīgi pārskatītas saimniecisko izdevumu pozīcijas, kas varētu tikt īstenošanā pārceltas uz 2022. gadu pēc ekonomiskās situācijas stabilizēšanās.

1. Ieņēmumi

Tukuma novada pašvaldības 2021.gada ieņēmumi ir plānoti 38 373 434 *euro*. Plānotie ieņēmumi ir par 11% mazāk nekā 2020.gadā sākotnēji plānotie 42 892 709 *euro*). Pašvaldības pamatbudžetu ieņēmumus veido nodokļu un nenodokļu ieņēmumi, maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi, valsts mērķdotācijas un citu budžetu transferti.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumus ietekmē nodarbināto skaits, darba samaksa, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamā minimuma un atvieglojuma apmērs, minimālā darba alga, kā arī mikrouzņēmuma nodokļa režīms. 2021. gadā iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu sadalījums starp valsts budžetu un pašvaldību budžetiem tika būtiski izmainīts: pašvaldību budžetiem – 75 procenti un valsts budžetam – 25 procenti. Likumā ar valsts budžetu 2021.gadam ir noteikts, ka pašvaldības iedzīvotāju ienākuma nodokli saņems šādā procentuālajā sadalījumā: I ceturksnī – 22%, II ceturksnī – 24 %, III ceturksnī – 26%, IV ceturksnī – 28%. Tukuma novada pašvaldībai plānots IEIEN ir 15 370 926 *euro,* kas ir par 1 129 123 *euro* mazāk kā 2020. gadā (16 500 049 *euro*), kas ir 40 % no kopējiem pašvaldības ieņēmumiem.

Nekustamā īpašuma nodoklis

Saskaņā ar **nekustamā īpašuma nodokļa** prognozi pašvaldības budžeta īpašuma nodokļa ieņēmumi pieaugs par 1.8 % (557 287 *euro*). Nodokļa ieņēmumu prognozes 2021.gadā noteiktais iekasējamības koeficients ir 100%. Parādus par nekustamā īpašuma nodokli tiek plānots iekasēt 39.5 % (153 000 *euro*) no aprēķinātā parāda 387 829 *euro*. 2021.gada prognoze ieņēmumiem no NĪN zemei 1 650 413 *euro*, ēkām un inženierbūvēm 433 451 *euro,* mājokļiem 223 741 *euro*. Kopā: 2 307 605 *euro*. Saskaņā ar Tukuma novada Domes 23.10.2014. saistošajiem noteikumiem Nr.20 "Par nekustamā īpašuma nodokli Tukuma novadā" pašvaldība piemēro atvieglojumus nekustamā īpašuma nodoklim, **nodokļu maksātājiem:**

- maznodrošinātām personām 70% atvieglojumi par to periodu, kurā maksātājs atbilst maznodrošinātās personas statusam;
- I un II grupas invalīdiem, arī ģimenēm, kur aug bērns invalīds, ja īpašumā deklarēts un faktiski dzīvo, nav citu nekustamo īpašumu - 50% atvieglojumus;
- kuri iepriekšējā taksācijas periodā renovējuši ēkas vai remontējuši ēkas fasādi Tukuma pilsētas vēsturiskajā centrā, bez pašvaldības līdzfinansējuma – 25% līdz 70% atvieglojumi, atkarībā no ieguldītās summas;
- kuru īpašumā ir ražošanas ēkas, ja tajās notiek pamatdarbība – 25% atvieglojumi;
- kuru īpašumā ir zeme, uz kuras veic lauksaimniecisko ražošanu – 25 % atvieglojumi lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāram; (ieņēmumi no l/s ražošanas iepriekšējā gadā nedrīkst pārsniegt 30000 euro);

- kuru īpašumā ir zeme, uz kuras veic bioloģisko lauksaimniecisko ražošanu – 25 % atvieglojumi lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāram; (ieņēmumi no l/s ražošanas iepriekšējā gadā nedrīkst pārsniegt 30000 euro);
- kuri veic sabiedriskos pasažieru pārvadājumus, samazina ar pasažieru pārvadāšanu tieši saistītam īpašumam – 25% atvieglojumi;
- kuri centralizēti piegādā siltumenerģiju un / vai dzeramā ūdens resursus iedzīvotājiem – 70% atvieglojumi;
- fiziskām personām, kurām vieņģimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūvei paredzētie neapbūvēti zemesgabali piekļaujas projektētām pašvaldības ielām, kurām nav izbūvēts pagaidu segums – 50% atvieglojumi;
- kuri nodrošina diennakts aptiekas, viesnīcu, sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu vai lauku tūrisma pakalpojumus – 50% atvieglojumi;
- par daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām, kurās veikti ēkas energoefektivitātes pasākumi, piesaistot Eiropas savienības struktūrfondu līdzekļus, piešķir atvieglojumus uz 10 gadiem, piešķir – 90% atvieglojumus.

Pēc likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" samazina:

- trūcīgām personām 90% atvieglojumi par to periodu, kurā maksātājs atbilst trūcīgās personas statusam;
- nekustamam īpašumam, kur nodokļu maksātājam vai kopā ar laulāto ir trīs vai vairāk bērni vecumā līdz 18 gadiem vai bērni līdz 24 gadiem, kuri iegūst vispārējo, profesionālo vai augstāko izglītību, persona vai tās laulātais ir deklarēts objektā – 50% atvieglojumi;
- politiski represētajām personām par nekustamā īpašuma objektiem, kas ir šo personu īpašumā vai valdījumā, piešķir – 50% atvieglojumus, ja nekustamais īpašums netiek izmantots saimnieciskajā darbībā.

Pēc likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" palielina:

- lauksaimniecības zemes platība, kura netiek atbilstoši kopta, pēc Lauku atbalsta dienesta atsūtītajiem datiem, tiek papildus aplikta ar 1,5 % no kadastrālās vērtības.

Saskaņā ar minētajiem Tukuma novada Domes 23.10.2014. saistošajiem noteikumiem Nr.20 "Par nekustamā īpašuma nodokli Tukuma novadā" (grozījumiem, kas izdarīti 22.12.2016. prot. Nr.18,3.#.)

- fizisko personu īpašumā, tiesiskā valdījumā vai lietošanā esošajiem objektiem, ja taksācijas gada 1.janvārī nav deklarēto personu, piemēro nekustamā īpašuma nodokļa likmi 1,5 % apmērā no objekta kadastrālās vērtības;
- juridisko personu īpašumā, tiesiskā valdījumā vai lietošanā esošajiem objektiem, ja taksācijas gada 1.janvārī nav deklarēto personu, piemēro nekustamā īpašuma nodokļa likmi 1,5 % apmērā no objekta kadastrālās vērtības;

Azartspēļu nodoklis plānots 34 000 *euro* apmērā, palielinājums pret 2020.gadu ir plānots 1 000 *euro* (33 000), Nodokļa ieņēmumi plānoti pēc 2020. gada faktiskās izpildes, kad azartspēļu vietas, dēļ pandēmijas tika aizslēgtas.

Dabas resursu nodoklis no 2020. gada ir plānots pamatbudžetā, saistībā ar izmaiņām likumā "Par pašvaldību budžetā" (pašvaldībām vairs nav speciālais budžets). 2020. gadā bija plānoti 48 672 *euro*, 2021. gadā ir plānoti 100 000 *euro*, atbilstīgi 2020. gada faktiskajai izpildei.

Nenodokļu ieņēmumus 2021.gadā plānots iekasēt 838 924 *euro* apmērā. Ieņēmumus veido peļņas daļa no pašvaldībā esošo dzīvokļu izīrēšanas 227 000 *euro*, valsts un pašvaldību nodevas 24 285 *euro,* naudas sodu un sankcijas 25 570 *euro*, kā arī ieņēmumi no pašvaldības īpašumu atsavināšanas 536 707 *euro*.

Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi plānoti 449 096 *euro*. Salīdzinājumā ar 2020. gadu maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi ir samazinājušies par 630 891 *euro,* jo no 2021. gada

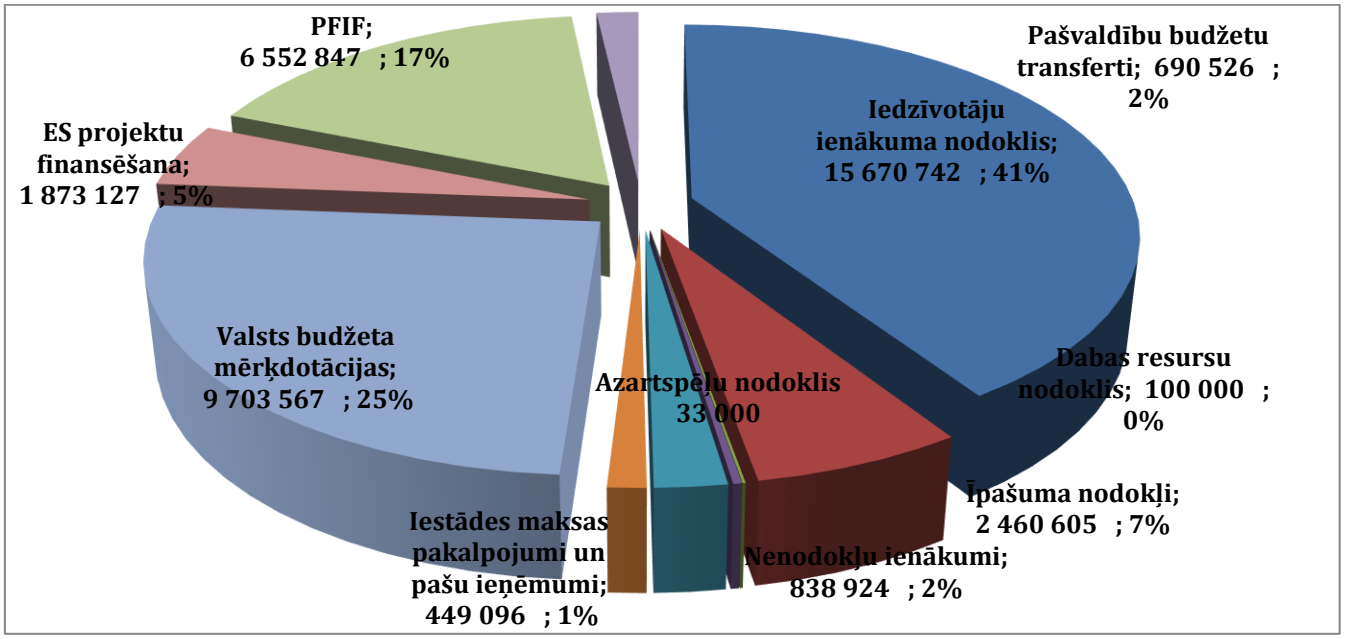
Pūres un Jaunsātu komunālā dienesta funkcijas tika nodotas SIA "Komunālserviss Tilde", līdz ar to samazinājušies ieņēmumi par komunālajiem pakalpojumiem.

Valsts budžeta transferti – mērķdotācijas un dotācijas 2021. gadā plānotas 18 129 541 (47.2 % no kopējiem ieņēmumiem). Transferti plānoti par 18% mazāk (4 109 648 *euro*). 1 873 127 *euro* plānoti ES projektu īstenošanai pašvaldībā. Mērķdotācijas apjomu turpmākajiem gadiem visbūtiskāk var ietekmēt Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu īstenošanas grafiki, īstenoto projektu finansējuma atmaksām būtiski pieaugot. Lielāko mērķdotāciju apjomu Tukuma novada pašvaldība saņem izglītības nozarē. Valsts budžeta transfertu apmērs 2021.gadā ir plānots, ņemot vērā valsts budžetā paredzēto finansējumu, spēkā esošos normatīvos aktus (Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr.942 „Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā", Ministru kabineta 2015.gada 17.novembra noteikumi Nr.649 „Kārtība, kādā pašvaldībām aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju mākslinieciskо kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām", Ministru kabineta 2008.gada 11.marta noteikumi Nr.173 "Valsts pamatbudžeta valsts autoceļu fonda programmai piešķirto līdzekļu izlietošanas kārtība") un noslēgtajos līgumos par Eiropas Savienības fondu apguvi. Detalizēts mērķdotāciju apjoms norādīts saistošo noteikumu "Par pašvaldības budžetu 2021.gadam" 4. pielikumā "Tukuma novada pašvaldības 2021.gada valsts budžeta transferti" .

Pašvaldību budžeta transfertu ieņēmumi ir plānoti 623 378 *euro,* t.i., par savstarpējiem norēķiniem par izglītības (444 389 *euro*), kultūras, sporta, kultūras un tūrisma (10 000 *euro*), aprūpes funkciju nodrošināšanas pakalpojumiem (125 297 *euro)* un pašvaldību vēlēšanas darbības nodrošināšanai (43 692 *euro*).

Pamatbudžeta ieņēmumu struktūra attēlā Nr.12

Kopējie ieņēmumi 38 373 434 *euro*

12.attēls

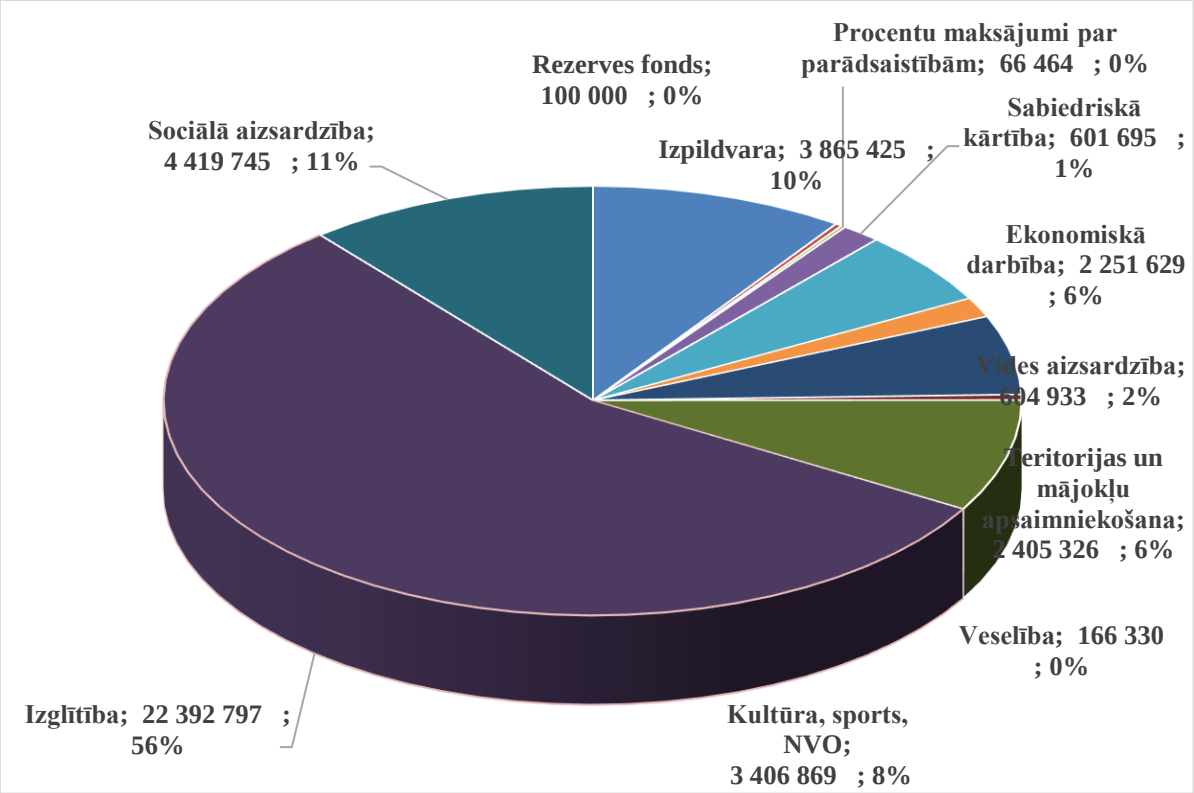
2. Izdevumi

Tukuma novada pašvaldības 2021. gada pamatbudžeta kopējie izdevumi ir plānoti 40 281 213 *euro*. Salīdzinājumā ar 2020.gadu samazinājums ir 4 550 885 *euro* (10%). Būtiskākais samazinājums ir saistīts ar iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazinājumu (1 129 123 *euro*), ieņēmumu no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda samazinājumu (310 692 *euro*) un no Eiropas Savienības fondiem īstenoto projektu finansējuma samazinājumu (4 229 866 *euro*). Visi pašvaldības plānotie izdevumi pēc savas ekonomiskās būtības iedalīti deviņās funkcionālajās kategorijās, to sadalījums attēlā Nr.2. Lielākais izdevumu īpatsvars budžetā ir atbalsts izglītībai 55.6%, kultūrai un sportam 8.5% un sociālajai palīdzībai un pakalpojumiem 11%.

Visām pašvaldības iestādēm, plānojot 2021. gada izdevumus, bija jāievēro vienādi nosacījumi – budžeta izdevumi kā 2020. gada sākotnējais plāns, tam jābūt pamatotam ar skaitļiem (atvērta jauna iestāde, mainījušies tarifi komunālajiem pakalpojumiem u.c.), plānotie kapitālie remonti un pamatlīdzekļu iegāde tiek plānota, atbilstīgi 2020. gadā iesāktajiem un nepabeigtajiem darbiem. Izņemot gadījumus, ja ir avārijas situācija un var tikt traucēta iestādes darbība. Visām iestādēm atbilstīgi rīkojumam par budžeta sagatavošanu noteikti vienādi budžeta sagatavošanas kritēriji un aprēķini, lai būtu vienlīdzīgi budžeta bāzes dati. Izdevumi neparedzētiem gadījumiem noteikti 100 000 *euro.*

Pamatbudžeta izdevumu struktūra attēlā Nr.13

Kopējie izdevumi 40 281 213 *euro*

13.attēls

2.1. **Pārvaldes izdevumi**. Saskaņā ar LR likumu „Par pašvaldībām" un atbilstoši Tukuma novada pašvaldības nolikumam, pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina pašvaldības lēmējorgāns – Dome, ko veido ievēlēti deputāti, savukārt Domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī tās darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina pašvaldības administrācija. 2021. ir ieplānots finansējums Pašvaldību vēlēšanu nodrošināšanai kopā ar Kandavas, Engures un Jaunpils novadiem, kopā 117 411 *euro*. Kopējie izdevumi 2021. gadā ir 3 865425 *euro,* jeb 10% no kopējiem izdevumiem.

2.2. **Parāda maksājumi** (aizņēmumu apkalpošana un procentu izdevumi) ir plānoti 66 464 *euro*.

2.3. **Sabiedriskā kārtība un drošība**. Atbilstīgi iedalījumam funkcionālajās kategorijās izdevumus veido pašvaldības policijas uzturēšana, videonovērošanas sistēmas ierīkošana, apkalpošana un sabiedriskās pludmales Melnezerā uzturēšana. Plānots finansējums 601 695 *euro.* Plānots iegādāties pašvaldības policijai mazlietotu automašīnu, nedzīvojamo telpu – konteineru (kur ievietot uz laiku aizturētās personas), un izbūvēt pašvaldības ēkā ieroču glabātuvi.

2.4. **Ekonomiskā darbība**. Plānotais finansējums 2 251 629 *euro*. Sadaļas izdevumus veido ekonomiskās darbības atbalstam, tūrisma attīstībai novadā un zīmola ieviešanas pasākumiem (Tūrisma informācijas centrs un Tukuma zīmola pasākumi 83 728 *euro*), Tūrisma informācijas centra plānotie izdevumi 2021.gadā ir 62

228 *euro,* lai sagatavotos 2021.gada aktīvajai tūrisma sezonai: veiktu tūrisma mārketinga aktivitātes, izdotu jaunu tūrisma ceļvedi un kartes (inovācija tajos – virtuālā interaktivitāte, lasīt ceļvedī informāciju, kas ievietota mājas lapā par maršrutiem un specializētajiem piedāvājumiem tūrisma mājas lapā www.visittukums.lv. Tukuma zīmola aktivitāšu ieviešanai plānotais budžets 2021.gadam ir 21 500 *euro*, kas plānoti tradicionālo – ikgadējo pasākumu nodrošināšanai (pilsētas noformējumu konkursi vasaras un ziemas sezonā, "Smukuma seminārs" rudenī). Tiks nodrošināti pašvaldībā uzliktie publiskie interneta punkti (8495 *euro*).

Plānotais atbalsts uzņēmējdarbības veicināšanai un pasākumiem (30 576 *euro,* tai skaitā pašvaldības atbalsts uzņēmējiem konkursam "Radi Tukumā" – 18 000 *euro*).

Turpināsies Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotais projekts bezdarbniekiem un skolēniem vasaras brīvlaikā. Plānotie līdzekļi 87 687 *euro*.

Pašvaldības ceļu, ielu infrastruktūras sakārtošanai plānots 1 937 621 *euro*. Ar pašvaldības finansējumu plānots pabeigt 2020. gadā iesāktās Progresa ielas (148 398 *euro*) pārbūvi un turpināt pilsētas grantēto ielu sakārtošanu mikrorajonos. Pilsētā sagatavot tehnisko projektu stāvlaukuma izbūvei Raudas ielā pie poliklīnikas. Ar projekta un aizņēmuma līdzekļiem (610 514 *euro*) ir plānots pabeigt Mārtiņa ielas pārbūvi.

Pašvaldības īpašumā mežu apsaimniekošanai plānoti 10 596 *euro*.

2.5. **Vides aizsardzība**. Plānotie līdzekļi 604 933 *euro*. Finansējums paredzēts – ielu, laukumu, parku un citu teritoriju tīrīšanai, atkritumu savākšanai (439 957 *euro*), notekūdeņu apsaimniekošanai Tukuma pilsētā pārvaldē (81 100 *euro*). No plānotajiem dabas resursa nodokļa ieņēmumiem plānoti veikt rekonstrukcijas darbiem, kas saistīti ar ūdens apgādi – 123 215 *euro*.

2.6. **Pašvaldību teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai** plānoti līdzekļi 2 405 326 *euro*. Šīs sadaļas izdevumi ir dzīvojamo un nedzīvojamo ēku apsaimniekošana un uzturēšana, apgaismošanas izdevumi, teritorijas uzturēšanas izdevumi (stādījumi, ziedi, pilsētas un pagastu dekorēšana, kāpņu, soliņu remonti utt.), kapu apsaimniekošana un dzīvnieku patversmes pakalpojumu pirkšana. Plānots finansējums iedzīvotājiem vēsturiskā dzīvojamā fonda ēku fasāžu sakārtošanai (20 000 *euro*). Pagastu teritorijā ar deleģēšanas līgumu labiekārtošanas un kapu uzturēšanas darbi nodoti SIA "Komunālserviss Tilde" par kopējo summu 365 864 *euro*. Plānots samaksāt atlikušo maksu par Tukuma tirgus J.Raiņa ielā 7/69, Tukumā iegādi, kas ir nodots SIA "Komunālserviss Tilde" apsaimniekošanā 2021. gadā. Ēkas Melnezera ielā 1 glābšanas darbiem ieplānoti 100 000 *euro.*

2.7. **Veselības aprūpes** atbalstam ieplānoti 166 330 *euro*. Izdevumi plānoti pagastu feldšerpunktu uzturēšanai (31 843 *euro*), plānoti pasākumi veselības veicināšanai pašvaldībā no projekta līdzekļiem (110 807 *euro*). Projekta ietvaros tiks īstenoti dažādi veselību veicinoši un profilaktiski pasākumi: semināri un izglītojoši pasākumi par veselības tēmām skolēniem un Tukuma novada iedzīvotājiem (atkarību profilakse, veselīgs uzturs, seksuālās un reproduktīvā veselības veicināšana u.c.); krāsu terapijas nodarbības; nometnes (garīgās veselības; veselīga uztura, personām ar invaliditāti un personām no trūcīgām ģimenēm nometnes); sporta veselības veicināšanas dienas bērnudārzos un pagastu iedzīvotājiem; sporta un veselības svētki; mobilitātes nedēļa. Plānots atbalstīt ERAF projektu "Primārās veselības aprūpes infrastruktūras un tehniskā nodrošinājuma uzlabošana" ar pašvaldības līdzfinansējumu 16 614 *euro* Tumes pagasta ģimenes ārsta praksei. Ieplānots atbalstīt jaunos ārstniecības speciālistus ar stipendiju un studiju kredīta dzēšanu (7066 *euro*).

2.8. **Atpūta, kultūra, sports un atbalsts biedrībām un nodibinājumiem**. Plānoti līdzekļi 3 406 869 *euro*. Atbalsts sporta pasākumiem, sporta klubiem un sporta iestāžu uzturēšanai, finansējums skolēniem slidot apmācībai plānots 400 967 *euro.* Kultūras iestāžu, muzeju, bibliotēku pasākumu un uzturēšanas izdevumiem plānots 2 901 682 *euro*. Iniciatīvām plānots finansējums 122 736 *euro,* tai skaitā kultūras projektiem 35 386 *euro*, biedrību atbalsta projektiem 27 082 *euro*, sporta biedrību projektiem 60 268 *euro.*

2.9. **Izglītība**.

Finansējums novadā izglītībai ir 22 392 797 (tai skaitā maksas pakalpojumi – 189 967 *euro,* valsts mērķdotācijas – 8 589 860 *euro).* 2021. gadā pašvaldības līdzfinansējums skolēnu ēdināšanai ir plānots - skolās 1.-4. klašu izglītojamajiem -0,85 *euro* dienā vienam izglītojamajam, 5.-12. klašu izglītojamajiem - 0,71 *euro* dienā vienam izglītojamajam un pirmsskolas izglītības iestādēs - 1,17 *euro* dienā vienam audzēknim,

daudzbērnu ģimenēm: ar celiakiju slimajiem un bērniem invalīdiem ir 81% atlaide ēdināšanai, līdzfinansējums skolēnu ceļa izdevumu segšanai, lai apmeklētu izglītības iestādes. Tiek saglabāts atbalsts privātajai pirmsskolas izglītības iestādei „Ķipars" (uz 01.01.2021. iestādi apmeklēja 71 izglītojamais no Tukuma novada), 50% apmērā no pirmsskolas izglītības iestāžu vidējiem uzturēšanas izdevumiem finansiāls atbalsts ir biedrībai "Tukuma Tautskola" (uz 01.01.2020. apmeklēja 18 pirmsskolas vecuma izglītojamie) un finansējums bērnu uzraudzības - aukļu pakalpojuma izdevumu līdzfinansējuma segšanai. Izglītības pārvaldē finansējumu saņem Izglītības atbalsta centrs, kas sniedz profesionālu atbalstu novada pedagogiem, vecākiem un skolēniem, Multifunkcionālais jauniešu iniciatīvu centrs. Finansiāli tiek atbalstītas Profesiju dienas (februārī), Karjeras nedēļas (oktobrī) pasākumi, pedagogu Metodisko dienu pasākumi (skolēnu pavasara un rudens brīvlaikos), daļēji tiek atbalstīta pedagogu profesionālā pilnveide. Finansējums paredzēts transporta pakalpojumiem Skolēnu Dziesmu un deju svētkos, kuri varētu norisināties atšķirīgā formātā kā iepriekšējos gados. 2021.gadā ir saglabāts balvu fonds izglītojamajiem un viņu pedagogiem par augstiem sasniegumiem olimpiādēs, konkursos un skatēs, stipendijas sekmīgākajiem novada augstskolu 1.kursu studentiem, kā arī finansējums novadu labāko pedagogu apbalvošanai profesijas svētkos - Skolotāju dienā. Finansējuma pieaugums 2021.gadā ir saistīts ar papildus divu stundu apmaksu pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem uz vienu pirmsskolas grupu un pedagogu darba algas likmes palielināšanu no 2020.gada 1.septembra (no 750,00 *euro* uz 790,00 *euro*), ar valstī noteiktās minimālās darba algas palielināšanos (no 430,00 *euro* uz 500,00 *euro*.), un ar pašvaldības līdzfinansējuma ēdināšanai palielinājumu no 01.09.2021. un pārtikas paku nodrošināšanu ārkārtējās situācijas laikā izglītības iestāžu izglītojamajiem. Izglītības iestādēs uz katru audzēkni tiek plānoti līdzekļi mācību materiālu iegādei – 7.50 *euro* un transporta pakalpojumiem mācību procesa nodrošināšanai –5,00 *euro*. Ir paredzēts līdzfinansējums bērnu vasaras nometnēm un Zemgales vidusskolas Jaunsardzes izdevumiem. Ar 2020.gada 1.jūliju Zemgales vidusskolas ēka Zemītes ielā 5/1, Tukumā, tika nodota Tukuma 2.vidusskolas rīcībā. 2020.gada februārī Tukuma novada Dome noslēdza līgumu par Tukuma 2.vidusskolas pārbūvi. 2020.gada 1.decembrī pēc renovācijas darbu sāka Tukuma pirmsskolas izglītības iestāde "Pasaciņa" ar 240 izglītojamajiem, tādēļ atbrīvojās ēka Vārtu ielā 3, Tukumā, kura tika nodota Tukuma novada speciālās izglītības iestādes rīcībā, lai izvietotu pirmsskolas grupas, kuras līdz šim strādāja Tukuma pirmsskolas izglītības iestādes "Taurenītis" telpās, kā rezultātā 2021.gada sākumā kļuva iespējams atvērt 3 papildus pirmsskolas grupas pirmsskolas izglītības iestādē "Taurenītis" un mazināt to bērnu skaitu, kuri gaida pirmsskolas rindā.

2.10. **Sociālā palīdzība un sociālie pakalpojumi**.

Saskaņā ar 2020.gada 28.oktobra Tukuma novada Dome pieņemto lēmumu "Par Tukuma novada domes pašvaldības aģentūras „Tukuma novada sociālais dienests" likvidāciju un Tukuma novada pašvaldības iestādes „Tukuma novada sociālais dienests" izveidošanu" (prot.Nr.25, 47.§), no 31.12.2012. tiek likvidēta Tukuma novada domes pašvaldības aģentūra "Tukuma novada sociālais dienests" un ar 2021.gada 1.janvāri tiek izveidota Tukuma novada pašvaldības iestāde "Tukuma novada sociālais dienests", kura ir likvidētās aģentūras tiesību un saistību pārņēmējs.

Finansējums plānots 4 419 745 *euro*, pieaugums salīdzinot ar 2020. gadu ir 32407 *euro* (4 387 338 *euro*).
No tiem pašvaldības iestādei "Tukuma novada sociālais dienests" plānotie līdzekļi 2021.gadā ir 3 068 058 *euro.,* kas plānoti saskaņā ar Tukuma novada sociālā dienesta gada darbības plānā iekļautajiem sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības pasākumiem. Plāns sagatavots ņemot vērā budžeta faktisko izpildi 2020.gadā un Valstī noteikto ārkārtas situāciju (COVID-19) ierobežojumu ietekmi uz budžetu, grozījumiem Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, Ministru kabineta noteikumos un izmaiņām sociālo pakalpojumu maksās No 2021.gada 1.janvāra spēkā stājušies grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, kā arī jauni ministru kabineta noteikumi, kuri nosaka mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu. Ar minētajiem normatīviem aktiem būtiski tiek mainīta sociālās palīdzības sniegšanas pamatprincipi un apmēri, kas ietekmē izdevumu pieaugumu sociālajiem pabalstiem. Pieaug izmaksas pirktajiem sociālajiem pakalpojumiem. Vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības, dažādiem atbalsta pasākumiem nosaka valstī esošā ārkārtējā situācija, kas ietekmē iedzīvotāju ne tikai sabiedrības veselību, bet arī dzīves kvalitāti, garīgo veselību, dažādu sociālo problēmu (vardarbība, atkarības, bezdarbs, nabadzība u.c.) attīstību.

No 01.01.2021. gada vairākiem pabalstu veidiem ir veiktas izmaiņas, gan no valsts atbalsta ar MK noteikumiem, gan ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem:

- Palielinās ienākumu līmenis, kas nosaka trūcīgas mājsaimniecības statusu – no 128.06 *euro* personai uz 272 *euro* pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 190 *euro* pārējām personām mājsaimniecībā.
- Palielinās Garantētā minimālā ienākuma līmenis no 64 *euro* personai uz 109 *euro* pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 76 *euro* pārējām personām mājsaimniecībā..
- Palielinās ienākuma līmenis maznodrošinātās mājsaimniecību statusa iegūšanai, no diferencēta līmeņa dažādām grupām (301 līdz 322.50 *euro* personai) uz 375 *euro* pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 263 *euro* pārējām personām mājsaimniecībā
- No 01.04.2021. plānotas izmaiņas Mājokļa pabalsta aprēķinā, paplašinās un palielinās noteiktie normatīvi, tiek noteikta vienota pabalsta aprēķina formula visā valstī.
- Palielinās materiāla pabalsta krīzes situācijā apmērs no 130 *euro* uz 272.00 *euro* mēnesī uz vienu mājsaimniecībā deklarēto personu vai atsevišķi dzīvojošu personu, un no 100 uz 190,00 *euro* uz katru nākamo mājsaimniecībā deklarēto personu mēnesī. Tiek nodrošināts pabalsts arī personām, kuras nonākušas krīzes situācijā Covid – 19 ietekmē.
- Ēdināšana izglītības iestādēs bērniem no trūcīgām un maznodrošinātām mājsaimniecībām tiek nodrošināts kā pakalpojums ar 100 % pašvaldības finansējumu.
- Palielinās sociālās garantijas bez vecāku gādības palikušiem bērniem – vienreizējā pabalsta sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei apmērs no 250 *euro* uz 820.05 *euro*; pieaug vienreizēja pabalsta patstāvīgās dzīves uzsākšanai apmērs no 286 *euro* uz 326 *euro*; pieaug ikmēneša pabalsta apmērs personām ar invaliditāti, ja jaunietis turpina mācības – no 136 *euro* uz 163 *euro* mēnesī;
- Palielinās pabalsts Jaundzimušā bērna aprūpei no 275.00 *euro* uz 300.00 *euro* ;
- Palielinās maksa par pakalpojumu SAC Rauda no 23 *euro* dienā uz 25 *euro* dienā. SIA "Irlavas slimnīca" no 18.50 *euro* uz 21 *euro* dienā. Latvijas SOS Valmierā palielinās no 740 *euro* uz 900 *euro* mēnesī.
- Palielinās maksa par sociālo pakalpojumu "Aprūpe mājās" 2021.gadā pakalpojuma izmaksas no 140 *euro* uz 147 *euro* mēnesī, plānotais saņēmēju skaits ap 160 personām gadā. Tiek nodrošināts aprūpes pakalpojums Covid-19 saslimušajiem un kontaktpersonām.
- Pēc tirgus izpētes bezpiederīgo personu apbedīšanas pakalpojuma izmaksas pieaug no 380 *euro* līdz 395 *euro* (bez PVN) par apbedīšanas pakalpojumu vienai personai.

Sociālā darba ietvaros tiek plānoti pakalpojumi atbilstoši ārkārtējai situācijai valstī, būtiski samazinot klātienes pakalpojumus. Tiek nodrošinātas psihologa konsultācijas, psiholoģiskā izpēte, sociālā rehabilitācijas vardarbībā cietušiem bērniem, pieaugušajiem un vardarbības veicējiem, smilšu terapija, speciālista konsultāciju ar montesori metodi, ģimenes asistenta pakalpojums, PEP mammas pakalpojums, Jauniešu atbalsta un pašizaugsmes programma, atbalsta un izglītojošās grupas Bērna emocionālā audzināšana un Ceļvedis audzinot pusaudzi, sociālās rehabilitācijas pakalpojums "Misija Pakāpieni", atbalsta personas pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem, specializētā transporta pakalpojums Ārkārtējās situācijas laikā tiek nodrošināts telefonkonsultācijas 2 stundas nedēļā.

Darbojas 4 kopienas centri – Džūkstē, Sēmē, Lestenē un Irlavā.

Sociālos pakalpojumus plānots nodrošināt esošajā apjomā, ievērojot visus epidemioloģiskos norādījumus. Darbojas dienas aprūpes centrs "Saime", dienas centrs "Saimīte", Tukuma patversme, grupu dzīvokļi "Mežrozītēs" un Meža ielā 4 – 43, Tukumā, kopienas centrs "Rīti" (dienas centrs senioriem, patversme ģimenēm ar bērniem). Plānots nodrošināt konsultatīvo darbu – psihosociālās un sociālā darbinieka darbam ar personām ar atkarības problēmām konsultācijas. Šogad plānots nodrošināt sociālo pakalpojumu Atbalsta dzīvokļi, kur sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ar izmitināšanu līdz vienam gadam var Tukuma novada iedzīvotāji.

Tiek administrēts asistenta pakalpojums pašvaldībā.

2021. gadā plānots turpināt dalību projektos:

- „Deinstitucionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem" par kopējo plānoto summu 67148 *euro*;
- ESF projekts "PROTI un DARI!" par kopējo plānoto summu 7537 *euro;*
- ESF projekts "Sociālo pakalpojumu atbalsta sistēmas pilnveide" par kopējo plānoto summu 14520 *euro*;

- Dome - 2021. gadā plānots realizēt daļu ERAF projekta "Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā". Plānots uzsākt būvdarbus infrastruktūras izveidei Sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem bērniem ar invaliditāti un viņu vecākiem Raudas ielā 8, Tukumā, Dienas centra izveidei personām ar garīga rakstura traucējumiem kopienas centrā "Rīti". Norit projektēšana specializēto darbnīcu pakalpojumam adresē Sapņi, Irlavā, ģimeniskai videi pietuvināta aprūpes pakalpojuma Kurzemes iela 76, Tukumā un jauniešu mājas adresē Irlavas skola, Irlavā, izveidei, kā arī grupu dzīvokļu izveidei Celtnieku ielā 3, Tukumā un Slampē. Kopējo plānoto summu 1 941 381 *euro, 2021. gadā plānots ERAF finansējums 534977 euro.*

Sociālajā dienestā nav nodrošināta valsts noteiktais sociālā darbinieka skaits uz 1000 iedzīvotājiem. Trūkst 5 sociālie darba speciālisti.

Pašvaldības budžeta finansēšanas daļa

Likumā "Par budžeta un finanšu vadību" noteikts, ka pašvaldību budžeti katram saimnieciskajam gadam ietver visus pašvaldību (pašvaldību institūciju) iekasētos vai saņemtos ieņēmumus un aizņēmumus, ko pašvaldības apropriē pašvaldību mērķiem. Likuma "Par pašvaldību budžetiem" 11.pantā noteikts, ka pašvaldību budžetos ir ieņēmumu daļa, izdevumu daļa un finansēšanas daļa. Pašvaldības savus budžetus izstrādā atbilstoši budžeta ieņēmumu, izdevumu un finansēšanas klasifikācijai, kuru nosaka Ministru kabinets. Ministru kabineta 2005.gada 22.novembra noteikumi Nr.875 „Noteikumi par budžeta finansēšanas klasifikāciju". Tukuma novada pašvaldības 2020.gada budžetā atbilstīgi normatīvajiem aktiem un Valsts kases prasībām plānoti darījumi finansēšanas daļā:

- Naudas līdzekļi (kase) atlikums uz 01.01.2021. – 556 *euro,*
- Pieprasījuma noguldījuma atlikums (bankas kontu) atlikums uz 01.01.2021. - 4 497 704 *euro, tai skaitā pašvaldības budžeta līdzekļi 1 895 269 euro, iestāžu pašu ieņēmumu un maksas pakalpojumi - 397 092 euro, projektu atlikums 1 766 961 euro, mērķdotāciju atlikums 438 382 euro.*
- Pieprasījuma noguldījuma atlikums (bankas kontu) atlikums uz 31.12.2021. - 50 000 *euro*
- Saņemtie aizņēmumi (Pašvaldības projekta "Progresa ielas, Tukumā pārbūve" 104 748 *euro*
- Saņemto aizņēmumu atmaksa - 2 441 675 *euro,*
- Kapitāla daļu iegāde radniecīgo komersantu kapitālā (ieguldījums pamatkapitālā) – 203 554 *euro* tai skaitā SIA "Tukuma ūdens" ūdens un kanalizācijas pievadu izbūvei plānotie darbi 50 000 *euro,* SIA "Tukuma slimnīca" projekta līdzfinansēšanai 34 944 *euro* un slimnīcas darbības atbalstam *12 679 euro* (2020. gada lēmums), SIA "Tukuma ledus halle" darbības nodrošināšanai Covid 19 apstākļos – 31 068 *euro,* SIA "Komunālserviss Tilde" – 35 524 *euro* saistībā ar Pūres un Jaunsātu pagastu pārvaldes komunālā dienesta pārņemšanu apsaimniekošanā (apsaimniekošanas naudas līdzekļu atlikums).

Budžeta finansēšanas daļa, tāpat kā budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļa, var tikt mainīta, izdarot kārtējos grozījumus Tukuma novada pašvaldības budžetā.

Ziedojumu budžets

Tukuma novada pašvaldības ziedojuma budžeta izdevumi 2021. gadā ir 156 066 *euro*. Lielākie plānotie izdevumi ir Lestenes Brāļu kapu attīstībai – 143 638 *euro* un 5 913 *euro* izglītības un kultūras projektiem, sociālajiem projektiem -1687 *euro.* Ieņēmumu daļa plānota pēc noslēgtajiem ziedojuma līgumiem 1440 *euro,* atlikums uz 31.12.2020. 154 626 *euro*.

Pašvaldības aizņēmumi un galvojumi

Atbilstīgi noslēgtajiem aizņēmuma līgumiem ar Valsts kasi, 2021. gadā plānots atmaksāt aizņēmumu pamatsummas 2 441 675 *euro*. Kopējā aizņēmumu pamatsumma uz 31.12.2020. ir 23 174 596 *euro*.
Turpmākajos trīs gados ir plānots atmaksāt 6 513 559 *euro,* tai skaitā

2022. gadā 2 360 871 *euro*
2023. gadā 2 202 247 *euro*
2024. gadā 1 950 441 *euro*

Pašvaldība, lai ilgtspējīgi attīstītos, plāno arī turpmāk aizņemties līdzekļus Valsts kasē, prioritāru projektu īstenošanai, tai skaitā Tukuma 2.vidusskolas būvniecībai (5 307 428 *euro*), Sociālā dienesta un Bāriņtiesas telpu vides pieejamības nodrošināšanai (270 000 *euro*), Mārtiņa ielas pārbūves projekta līdzfinansēšanai (90 000 *euro)*, Kurzemes ielas 3.kārtas pārbūvei (1 500 000 *euro*), Tirgus ielas gājēju un velosipēdistu celiņa izbūvei (500 000 *euro*) un citiem projektiem.

3. Tukuma novada 2021.gada un divu turpmāko gadu prioritātes.

Tukuma novada attīstības plānošanas dokumentos kā vidēja termiņa prioritātes līdz 2021. gadam ir noteiktas izglītība, uzņēmējdarbības attīstība un mājokļu piedāvājuma palielināšana. Tukuma novada pašvaldības plānotie investīciju projekti norādīti Tukuma novada Attīstības programmas 2015. – 2021. gadam investīciju plānā. Investīciju plānā iekļauti gan 2021. gadā paveicamie darbi, gan redzamas turpmākajos gados plānotās pašvaldības galvenās prioritātes:

- Pabeigt **Tukuma 2.vidusskolas ēkas pārbūvi**. ERAF finansējums (SAM 8.1.2.ietvaros). Plānots 2021. gadā darbus veikt ar ERAF un Valsts budžeta dotāciju 1 727 875 *euro*, aizņēmuma līdzekļiem 5 307 428 *euro*, pašvaldības līdzekļiem būvniecības neparedzēto izdevumu segšanai 313 131 *euro,* no kopējām projekta izmaksām 10 289 387 *euro*.
- Pabeigt **PII "Pasaciņa" 2.kārtas teritorijas labiekārtošanas darbus**. Nepieciešamais finansējums 216 236 *euro*.
- Turpināt ar ERAF finansējumu **Mārtiņa ielas rekonstrukcijas** darbus, ERAF finansējums 520 514 *euro* un 88 803 *euro* aizņēmuma līdzekļi,
- Pabeigt **Progresa ielas būvdarbus**. Pašvaldības budžeta līdzekļi, valsts aizdevums ārkārtējās situācijas ietekmes mazināšanai un novēršanai pašvaldībā saistībā ar COVID-19 izplatību.
- Veikt **DI projekta** aktivitātes Tukuma novadā – sākt jaunu ēku vai esošu ēku/telpu pārbūves projektēšanas darbus. Budžetā plānots CFLA avansa maksājums 533 000 *euro*.
- Pielāgot ēkas infrastruktūru (lifts un vides pieejamība apmeklētājiem) **Tidaholmas ielā 1** Tukuma novada sociālā dienesta un Tukuma novada Bāriņtiesas darba nodrošināšanai 270 000 *euro* ar aizņēmuma līdzekļiem.
- Uzsākt **PII "Vālodzīte**", Tukumā projekta pārbūvi, 2021. gadā veicot tehniskā projekta atjaunošanu 24 424 *euro*.
- Pabeigt Tukuma **E.Birznieka-Upīša 1. pamatskolas** jumta nomaiņu 94 926 *euro*.
- Pabeigt Irlavas pagasta sociālās dzīvojamās mājas **"Mežrozītes**" fasādes darbus 53 387 *euro*.
- Pabeigt Irlavas pamatskolas **PII "Cīrulītis**" ēkas fasādes atjaunošanu iegādāties gāzes apkures katlu un izbūvēt žogu pirmsskolas iestādē Lestenē 67 685 *euro*.
- Uzsākt **Annas un Kalna ielas Tukumā** pārbūves būvniecības ieceru dokumentu izstrādi un uzsākt būvdarbus. Pašvaldības budžeta līdzekļi (Tukuma novada Domes 28.10.2020. lēmums "Par ielu pārbūves prioritāšu sarakstu" (prot.Nr.24, 27.§)).
- Uzsākt **Miera un Magoņu ielas Tukumā** pārbūves būvniecības ieceru dokumentu izstrādi un uzsākt būvdarbus. Pašvaldības budžeta līdzekļi (Tukuma novada Domes 28.10.2020. lēmums "Par ielu pārbūves prioritāšu sarakstu" (prot.Nr.24, 27.§)).
- Pabeigt **automašīnu stāvlaukuma Raudas ielā 10, Raudas ielā 12, Tukumā**, projektēšanas darbus un uzsākt būvdarbus. Pašvaldības budžeta līdzekļi.
- Pabeigt **gājēju, velosipēdu ceļa un autostāvvietu** projektēšanu **Tirgus ielas, Kandavas ielas, Veļķu ielas, Gravas ielas posmos Tukumā** un uzsākt būvdarbus. Pašvaldības budžeta līdzekļi.
- Sākt **Kurzemes ielas pārbūves 3.kārtas būvdarbus** (posms no Kurzemes ielas 32 līdz Kurzemes, Meža, Spartaka ielas lokveida krustojumam). Pašvaldības budžeta līdzekļi.
- Uzsākt Tukuma novada Domes **lēmuma "Par attīstāmajiem Tukuma pilsētas kultūras un sporta infrastruktūras objektiem" izpildi.** Pašvaldības budžeta līdzekļi.
- Aktualizēt **Tukuma pilsētas parka teritorijas labiekārtošanas 3.kārtas būvprojektu** un uzsākt būvdarbus. Pašvaldības budžeta līdzekļi.

2021. gads ir pārmaiņu gads. Novadā strādājošiem būs pašaizliedzīgi jāiesaistās COVID 19 pandēmijas izraisīto seku glābšanā un atbalsta sniegšanā ikvienam novada iedzīvotājam. Tāpat tiks īstenota administratīvi teritoriālā reforma. Tukuma novadam tiks pievienoti apkārtējie novadi – Engures novads, Jaunpils novads, Kandavas novads. Visiem tas būs liels izaicinājums, lai apvienotu resursus vienā novadā, ar

mērķi, ka jauni veidotā Tukuma novada pašvaldība varēs nodrošināt kvalitatīvus un vienādi pieejamus pakalpojumus ikvienam novada iedzīvotājam.

Domes priekšsēdētājs N.Rečs